

**VOKIEČIAI PABĖGELIAI
RUOŠIA PROTESTĄ
IR MINĖS KLAIPĖDOS
700 M. SUKAKTĮ**

Tiek vokiečių vyriausybė, tiek visuomenė, o ypač patys pabėgėliai ir tremtiniai, atsidėję sėka įvykius ir kur galėdami reaguoja. Vadin. Aktion Ostpreussen norima suregistruoti visi Rytprūsių, taip pat Klaipėdos krašto vokiečiai ar vokiečių kilmės žmonės, kurie per karą ar po jo buvo bolševikų išžudyti, deportuoti į Sibirą ar jų kitokiais būdais terorizuojami. Paskum visi tie duomenys ruošiamasi, kaip akivaizdus bolševikų vykdomo genocido ir kt. žiaurumų įrodymas, įteikti su atitinkamu pareiškimu Jungt. Tautoms, nes tokie poniai Rooseveltienei vis dar "trūksta įrodymų..." 1950 m. rugsėjo 13 d. V. Vokietijoje buvo surašyti 1.234.443 iš Rytprūsių kilę žmonės. Vokiečių vyriausybė jau pateikė JT duomenis, kiek jos karo belaisvių dar tebėra Sov. Sąjungoje ir kiek žmonių žuvo ar pasigendama. Tokių negrįžusių yra dar apie 1,3 mil.

Kad nebūtų "išnešti už skliaustų", Klaipėdos krašto vokiečiams visokiais būdais stengiasi įrodinėti, kad negalima palikti vokiečių už 1937 m. sienų", kad Klaipėdos kraštas yra "organiška suaugęs su visa Vokietija" etc. Nors tų jų tvirtinimų oficialiai nesilaiko nei vokiečių vyriausybė, nei net jų centrinės pabėgėlių organizacijos, vis tiek vokiečiai reikalauja "grąžinti juos į jų senąją tėvynę Klaipėdos kraštą". Šiomet rugpjūčio 2 ir 3 d. Hamburge ruošiamas pats didžiausias iš buv. Vokietijoje Klaipėdos krašto vokiečių suvažiavimas. Daromi pasirušimai taip pat minėti Klaipėdos 700 m. sukaktį, nes vokiečiai Klaipėdos miestas jų, kaip kad jie skelbia, buvęs įkurtas 1252 m. rugpjūčio 1 d. Kadangi toji diena išeina penktadienį, tad vokiečiai pradės šventę jau šeštadienį ir sekmadienį. Be to, šiomet rugpjūčio 3 d. milijonai visos Vokietijos esančių vokiečių pabėgėlių švęs "tėvynės dieną". Hamburge tos iškilmės bus suplaktos su Klaipėdos 700 mt. įkūrimo sukaktimi. Hamburgo senatas Mejeriui pasižadėjo tuo reikalu kiek galėdamas padėti. Konkrečiai smulkesnė iškilnių programa buvo aptarta sausio 27 d. Hamburge. Vokiečiai tuo būdu nori paneigti, kad prieš juos lietuviškame pajūryje nebuvę jokios Klaipėdos ir kad tik jie esą tikrieji jos įkūrėjai. Paskiausiai net termino "Memel" kilmę vėl pradėjo savotiškai aiškinti — vis kaip jiems atrodo patogiau.

Ir vokiečių spaudoje nestinga balsų apie lietuvius. Kiek anksčiau "Trierischer Volksfreund" grįžusios iš Lietuvos Rytprūsių pabėgėlės lūpomis buvo giriamas mūsų tautiečiai, išgelbėję "daug tūkstančių vokiečių nuo bado mirties, su kuriais jie krikščioniškai dalijosi paskutinį duonos kąsnį", paskiausiai kad ir Revue su visa eile kt. laikraščių bei žurnalų duoda galybę vaizdų ir aprašymų, kaip 46.000 išsuktų į procesingą DP, kuriems "prikūko vizų", paskutiniu momentu šturmu puolė JAV konsulas ir baigiamas likviduoti IRO staigas. Dėja, 46.000 nespėjo išemigruoti, sudarydami su ligoniais ir kt. arti 150.000 turinčių Vokietijoje palikti svetimšalių skaičių. Vienas paveikslas vaizduoja 73 m. profesorių, kuris 1919 m. iš Rusijos pabėgo į Latviją, iš tonkėlės į Lietuvą vėliau — į Breslau ir t.t. į Bavariją. Jis buvo viens iš jų laimingųjų, kuriam visa į JAV nebuvo nubraukta. Ten gavo darbą mišų ūky. Bet ar nereikės gyvenimo gale bėgti ir iš ten — stato klausimą jis ir laikraštis. Tokius likiminius klausimus statė taip pat 104 stovyklose bei įstaigose ir MP su vokiečių policija nuo "DP šturmo" saugojamas įstaigas puolė ar galėję "pradėti žudyti" tremtinius. Tarp jų nemaža buvo ir

Nr. 9 - tas

WORCESTER, MASS.

Kovo (March) 1, 1952

Vol. XXXV

**MAZAI VILTIES BEDARBIAMS LAWRENCE
IR DAUG KITUOSE AUDINYČIŲ CENTRUOSE**

BOSTON, Mass. — Naujos Anglijos gyventojai sužinojo, kad galingas pietinių valstijų kongreso atstovų blokas privertė vyriausybę atidėti kontraktus audinychioms pagal naują darbininkų perviršio planą. Tuo pačiu laiku kada žinia apie pietinių valstijų manevrus pasiekė Naują Angliją, pramonininkai darbo vadai ir išrinkti valdininkai susivienijo tvirtame fronte kovoti prieš tokį vienpusiškumą ir nutarė kreiptis į Washingtoną reikalauti, kad vyriausybė atmetų tokį patvarkymą.

Pietinių valstijų kongresmenai sudarė spaudimo grupę ir privertė Apginimo Departamento viršininkus atmeti ankstyvesnį įsakymą, pagal kurį tekstilės kontraktai būti suteikti ekonomiškai nusmukusiems miestams kaip Lawrence, New Bedford, Fall River ir Lowell.

statė aukštesnes kainas kaip pietinėse valstijose esančios dirbtuvės.

Pagal dabartinį planą, Naujos Anglijos tekstilės centrai turės laikyti kompeticiją su pietinėmis ir kitų dalių valstijomis. Iš visų pusių pakilo protestai, ypač iš CIO Tekstilės Darbininkų Unijos. Unija pranešė savo darbininkams, kad iš visų savo jėgų stengsis parūpinti kuo daugiausia galima darbų, valdiškų kontraktų.

**Komunistai Buriasi
Vakarinėje Indo Kinijoje**

PARYŽIUS, Prancūzija. — Laisvasis Pasaulis nukentės nuo didelio smūgio Indo Kinijoje, kur Jungtinės Valstijos jau yra sudėjusios \$500 milijonų militariškoji pagelboj. Prancūzija ruošiasi palikti visą vakarinę Indo Kiniją komunistams sukliudinti ir pasitraukti 250 mylių į pietus. Prancūzai darandasi 20 mylių nuo Tonkino Hono, sostinės šiaurėje ir komunistai buriasi naujiam puolimam pietų link.

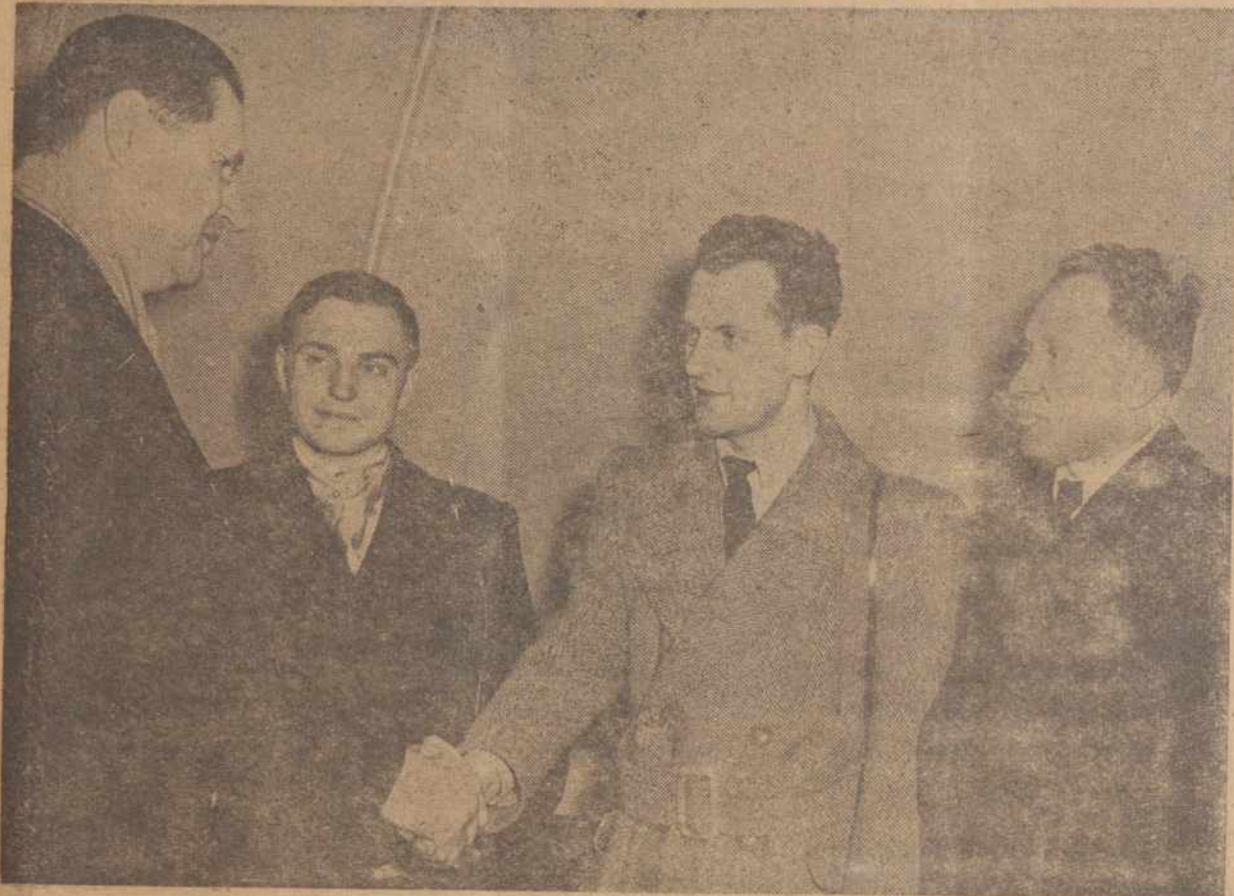
**Trumanas Primena
Čekijos Perversmą**

Prezidentas Trumanas vasario 25 d. priminė pasauliui, kad prieš 4 metus Čekoslovakijoje bolševikai padarė perversmą ir įvedė savo diktatūrą. Prezidentas sako, kad tas perversmas galutinai parodė laisvajam pasauliui, jog bolševizmui reikia priešintis, nes kitaip visoms laisvosioms tautoms gres pavojus patekti į priespaudą ir vergiją. Prezidentas dar sakė, kad Čekijos perversmo data turi ypatingą reikšmę viso pasaulio tautoms ypač todėl, kad tik Karolio Universiteto studentai Prahoje tam perversmui priešinosi.

**Galėsime Gerti
Jurų Vandenį**

Massachusetts Technologijos Institutas surado būdą padaryti jurų vandenį geriamam, palyginus, labai pigiai. Jurų vanduo leidžiamas per specialius ekranus, kurie yra elektra užtaisyti ir vanduo apšildo, druskos ir visokie priemaišai yra atskiriami ir teka vienu taku, o apvalytas vanduo, maždaug du trečdaliai leidžiamas vandens, teka kita srove. Sako, kad šitas naujusias išradimas leis naudoti jurų vandenį laukams drėkinti, gėrimui ir pramonėj.

DRĄSIEJI LIETUVIAI JŪRININKAI AMERIKOJE

Prieš pusę metų iš Lietuvos laivu į Švediją pabėgę 3 lietuviai jūrininkai šiuo metu vieši Amerikoje ir yra Amerikos Lietuvių Tarybos g'oboje. Apsistoję Chicagoje, jie lankysis įvairiose lietuvių kolonijose, darydami pranešimus apie dabartinę padėtį Lietuvoje. Jie jau dalyvavo vasario mėn. 17 d. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimuose New Yorke ir Baltimorėje. Washingtone juos buvo priėmę eilė senatorių. Nuotrauka vaizduoja jų sutikimą New Yorke aerodrome — International Airport vasario mėn. 13 d. iš kairės į dešinę: svečius pasitikęs Lietuvos vicekonsulas Anicetas Šimutis, Edmundas Paulauskas, Longinas Kublickas ir Juozas Grišmanauskas.

DETROIT. — Buvęs komunistų partijos narys su FBI žinia, Richard Franklin O'Hair, priešamerikietiškos veiklos komitete liūdi, kaip Amerikos komunistai 1943 — 1947 metų laikotary buvo pasiryžę įvesti kiek galint daugiau savo žmonių į automobilių pramonę Detroite, Clevelande ir kitose didžiosiose gamybos vietose, ir įsigalėti automobilių unijų vadovybėse.

**Armija Vokietijoje
Pakeis 85,000 Kareivių**

HEIDELBERG, Vokietija. — Apie 85,000 Amerikos kareivių bus pasiūsti namon iš Vokietijos, laike sekančių dešimts mėnesių, Suvienytų Valstijų karinė vyriausybė pranešė. Jų vieton, prieš 1952 m. pabaigą, bus pasiūsti nauji kad Amerikos jėgos pasilaikytų po 250,000 kareivių šalto karo fronte. Kovo mėnesį prasidės šioji skaitlinga apyvarta, po vadovystę gen. Thomas T. Handy. Iš Vokietijos kas mėnesį nemažiau po 3,000 ir nedaugiau 14,000, bet daugiausia po 8,000 kareivių išvyks namon. Tiek pat naujų kareivių, užbaigę tam tikrą lavinimąsi namėje, bus priimti į šešias divizijas ir vienetas, užlaikomas Suvienytų Valstijų Vokietijoje.

— Kas padarys nusikaltimą Amerikos lėktuve, skrendančiame viršum vandenynų, bus baudžiamas Amerikos federalinių teismų. Tokį įstatymą priėmė kongresas, užkišdamas iki šiol buvusią juridinę spragą.

Siekiant šių tikslų, kompartija steigė saviškių klubus, pavadintus automobilių vardais: Fordo klubas, GMC klubas, Nash klubas ir t.t. Partija skyrė nepaprastai didelės reikšmės įsigalėti automobilių pramonės bendruomenėj.

**Churchillas Patvirtina,
Kad Turi A-Bombą**

LONDONAS. — Kalbėdamas parlamente Anglijos minist. pirmininkas Winston Churchill patvirtino, jog darbiečių vyriausybei pasisekė pagaminti atominę bombą, tačiau, deja, neinformavę apie gaminimo eigą parlamento.

Churchillis gynėsi nuo darbiečių vadų užpuolimo, kaltinant jį skelbiant tokius pareiškimus, kurie kenkia pasaulinei taikai ir vedamoms paliaubų deryboms Korėjoje.

— JT armijos būstinės radijas priekaištuoja komunistams dėl Korėjos paliaubų delsimo, norėdami išnaudoti šį laiką ofensyvai pasiruošti. Jei komunistai yra linkę susitarti, jie stengsis paliaubų susitarimą suderinti su gegužės 1 d. švente ir išnaudoti savo propagandai, sakoma JT pranešime.

— Iš Kanados uždrausta įvežti gyvus gyvulius ir šviesią jautieną mėsa, nes ten siaučia snukio ir nagų liga.

Gali Kandidatuoti

Republikonų partijoj be keturių pasiskelbusių kandidatų — sen. Tafto, gen. Eisenhowerio, H. Stasseno ir gub. Warren — minimas ir generolas MacArthur, kaip vienas iš kandidatų. Oficialiai gen. MacArthur remia senatorių Taftą, bet jeigu Tafto ir Eisenhowerio šalininkai susikirstų ir nė vienas iš jų negautų daugumos, tai republikonų konvencijoje generolas MacArthur pasisiūlytų būti kandidatui.

Gen. MacArthur jau pareiškė, kad jis nepalaikys gen. Eisenhowerio kandidaturos.

Elzbietą Karunos 1953

LONDONAS. — Iš atsakingų sluoksnių pranešama, kad naujoji Anglijos karalienė Elzbietė II nebus šiais metais karūnuojama.

Karūnacija įvyks kitais metais, tačiau tikslus laikas dar nenustatytas.

— Waukegan, Ill. — Grand jury jau nutarė apkaltinti 7 asmenis dėl pardavinėjimo arklienos vietoj jautienos. Apkaltintųjų tarpe yra ir Illinois valstijos maisto direktorius Charles Wray už kyšių ėmimą. Arklienos skandalo tyrinėjimas tęsiasi.

— Respublikonų partija siūlo kongresui ištirti paštu departamento veiklą, nes ten esą pastebėta daug nesąžiningumų.

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

PHILADELPHIA, PA. KONCERTAS SEKMADIENI, KOVO 9 D.

SOUTH BOSTONO HIGH SCHOOL SALEJ
3 VAL. PO PIETU, SO. BOSTONE

T. BABUSKAITES BALETAS

IPOLITAS NAURAGIS
Liet. Operos Artistas

Atvažiuoja į Bostoną pirmą kartą sekmdienį, kovo 9-tą vienas iš žymiausių Lietuvos Operos dainininkų,

BESIARTINANT SLA. RINKIMAMS

SLA. nominacijos, kuriose labai mažai narių dalyvavo, parodo, kad organizacija pradeda prarasti apimtį. Ir nestebėtina, kad joje nariai gautų pasireikšti ir dirbti ir kad iš tų narių per rinkimus galima būtų pasirinkti geriausią vadovybę. Bet ši Pildomoji Taryba diktatoriškai laikosi to, kad niekas negali būti geresnis už ją, kad negalima nei vieno naujo įsileisti, niekas, kad ir sirdingai neatsisako, o ką jau bekalbėti apie tuos, kurie antrą dešimtą metų varo ir vis sako, kad jau paskutinį kartą einu.

Šiais metais, atrodo, kad SLA nariai į šį "paskutinį kartą" ne-

betikės ir pasirinks sau naujų žmonių. Jau vien dėlto, kad įrodyti Pildomai Tarybai, kad negalima visą laiką patiems save valdytije matome, kad per ilgą administracijos užsibuvimas būna kenksmingas ir net pats prezidentas įstatymais taip patvaryktytas, kad neužsibūtų ilgiau trijų terminų.

Šiais metais neturime ir vėl kandidatų kai kuriems urėdams. Niekas nenori apsiminti prie to kio nelygios kovos, kada nominacijoje net per savo organų nariai negali pasisakyti, kad sutinka, būti kandidatais.

Tik jeigu kandidatas atsaisako, susergera ar miršta, tai jau Tė-

vynė kaip bematant paskelbia šią linksm žinią. Reiškia vieno konkurento atsikratė.

Per šias nominacijos Devenienė surinko arti 900 balsų, įskaitant balsus ne tik į izdo globėjas, bet ir į kitus urėdus. Tas parodė, kad ši kandidatė yra labai stipri ir kad ją tinkamai parėmus ji tikrai laimės.

Todėl mes visi lietuviai SLA nariai turime ją paremti ir būtinai dalyvauti susirinkimuose ir ją išrinkti. Mes pažįstame jos nesavanaudiškumą, teisingumą, drąsą tiesą pasakyti į akis.

Ji atvyksta visur mums padėti, ar tai per prakalbas per piknikus, per vakarienes. Ji niekad neužsipašo "kelionės išlaidų", visada su kiekvienu moka pasikalbėti ir turi apie ką. Kaip seniems Amerikos lietuviams ji patapo jų veikėja, o tremtiniai didžiuojasi ir sako, kad ji jų pirmą tremtinį Amerikoje. Bet ji yra tikra tas junginys, kurs jungia visus bendram darbui.

Vyrai ją gerbia, kaip gerą ir sumanią visumenininkę, ypatingai po jos didelių ir atsakomųjų darbų emigracijai, o moterys didžiuojasi ir tikrai jos neleis SLA rinkimų dieną vyrams užsiimti kitu darbu arba pamiršti SLA rinkimus, bet tikrai visos pasiruoš, kad galėtų nueiti su visa šeima pabalsuoti SLA rinkimuose ir išrinkti A. Devenienę. Ir net mūsų mielas Juozas Arlauskas išėmė savo kandidatūrą, kad neskaldyti balsus Mass. valstijoje ir kad jo balsai eitų pagelbėti išrinkti A. Devenienę.

Tat būkime šiuo kartu vieninigi ir atsieksime tikslą.

SLA narys

WASHINGTON, D. C.

somybės Minėjimas

Washingtono Baltų - Skandinavų Draugija vasario 22 d. pavaikščiojo Lietuvos ir Estijos Nepriklausomybės dienas. Vakaro vedėjas ir draugijos pirmininkas Vladislovas J. Esūnas susirinkusiems teikė pasveikinimus ir paskaitė linkėjimus nuo Jung. Valstybių Kongreso atstovų. Taip pat sveikinimus atsiuntė gerb. Johannes Kaiv, laikinai Estijos Generalinis Konsulas New Yorke.

Svečių tarpe matėsi lietuvių-

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENEJE

ARGENTINOJE prezident. Pėrono ir šviet. ministerio dekretu Dr. Basanavičiaus vardu Lietuvos Centri suteiktos juridinio asmens teisės. Televizijoj šoka lietuvių B. Jankauskaitė, gimusi Alytaus apskrity. Studijavusi Vokietijoj mediciną V. Malakaitė su pasižymėjimu baigė britų ligoninės gail. seserų m-lą ir iš jų ambasadoriaus žmonos iškilmingai gavo baigimo pažymėjimą. Argentinoje veikia lietuvių Rutkaus ir Mažeikos cirkas "Kaunas", kuriame taip pat dirba kiti 6 lietuviai. Bet paskiausiai Kordoboje iškritę ledai, kaip praneša "ALB", padarė jam 100,000 nuostolių.

AUSTRALIJOJE į ALB krašto valdybą išrinkti: J. Vaičaitis, K. Kemėžys, K. Kmitas, L. Bogužas ir V. Kazokas, rev. komisiją: S. Grina, Ign. Pranulis ir V. Saurdargienė, g. teismą: J. Kalvaitis, L. Garbaliuskas, A. Mažeikis, Dr. Jansonas ir P. Bukošius. Suvažiavime dalyvavo 45 atstovai, nors Australijoje yra iš viso apie 8.000 lietuvių. Krašto valdybos būstinė palikta Sidnejoj, o kitas visuot. suvažiavimas nutarta šaukti Adelaidėj. Australai šiltai sutiko suvažiavimo pasiūstus (be Lietuvių — per AB. VLIKUI, diplomatus etc.) sveikinimus Australijos vyriausybės galvai, emigrac. ministeriui ir Viktorijos vyriausybės galvai. Tautos fondui surinkta 575 svarai, kurie laikomi spec. sąskaitoj banke. Didžiausias TF rėmėjas yra Adelaidės lietuviai, TF atstovybės pirmininkas yra J. Kalakonis. Persiųsti protesto pareiškimus dėl Lietuvoje vykdomo ge-

nocido mielai padėjo taip pat "Austral. Lietuvis", redakcija. Pats "AL" padidėjo, pakeitė formatą, išleido kalendorių. Melbourne veikia keli didesni meniniai vienetai, iš kurių žymesnis A. Česlo vedamas "Aido" choras, Petrašiūno vadovaujama taut. šokių trupė, D. Nasvytė — Gabriolavičienės vedama išraiškos šokių grupė, pastatęs "Jūratė ir Kastytis" Kardiukienės jaunimo teatras ir kt. Pirmasis "Sviesos" sambūrio Australijos atstovų suvažiavimas įvyko Melburne. Nutarta taip pat šelpti ligonius Vokietijoje, sudaryti studijų fondą etc. Po Pietų vandenyną jau antri metai plaukioja V. Dagio ir A. Rinkevičiaus jolė "Regina", kurios ir įgulą sudaro vieni lietuviai. Ateity tikisi geriau susiorganizuoti ir ten įsikūrę lietuviai būriuotojai.

BRAZILIJOJE Lietuvos Sąjungos 20-mečiui (1931 - 1951) paminėti išleistas gausiai iliustruotas metraštas. Jame plačiai pavaizduota Sąjungos veikla. Pradžioje įdėti prezident. G. Vargas, S. Paolo gubernatoriaus prf. Nogueiros Garceze ir kons. A. Polišaičio atvaizdai, dabartinio pirmininko M. Dantos ir buv. ilgamečio A. Majaus nuotraukos, valdybos, švietimo veikėjai, mokyklos etc. Plačiai apimtos visos veiklos sritys, ypač kultūrinė ir švietimo.

D. BRITANIJOJE PLB krašto valdyba dėl paskelbto Paryžiuje VLIKo vadovybės atsisakymo genocido reikalui išleido visiems skyriams spec. aplinkraščių, kuriuose aiškiai turi būti konkrečiai pravesta, kad protestai būtų kuo sekmiausiai. Visi tautiečiai pakviesti kuo greičiau sueti į kontaktą su vietiniu DBLS skyrių valdybomis. Panašios akcijos ėmėsi ir kitų kraštų bendruomenių vadovybės. "B.L." kelia mintį įsteigti Pasaulio Lietuvos švietimo Fondą, kuris gabiuosius paremtų baigti gimnazijos ir universitetinį mokslą. L. Pasa D. Britanijoje pradėti platinti 1952 m. sausio 1 d. Pirmasis pasas ten išduotas Petru Paleckui, paprastam plytinės darbininkui, kuris iš savo kuklaus uždarbio sugebėjo paaukoti Tautos Fondui nemažą sumą pinigų, tuo būdu pralenkdamas daugelį inteligentų žymiai daugiau pasiturinčių. Prieš išvykstant į Kanadą jam nuosirdžiai padėką pareiškė pirm. M. Bajorinas. Ypatingu dosnumu Tautos Fondui reiškiąsi L. Vaštokas, kuris, reguliariai kas mėnuo aukodamas po 1 svarą, Tautos Fondo Valdytojas VLIKo Pirmininko vardu jam pareiškė padėką ir auką pakvitavo gratis išrašytams "Liet. Pase". (Londone "Vaidilos" trupė pastatė žemaitės 2 v. komediją "Apsiriko".) Bradforde baigusieji liet. m-lą visi mokiniai lanko aukštąsias angli m-las. Šiuo metu m-loj veikia 3 grupės, kurias lanko 30 mokinių.

L. J. Esūnas

Paminėjimas Lietuvos nepriklausomybės 34 metų sukakties Vasario 17 dieną pas mus labai pasekmingai atlikta. 3-čią val. po pietų erdvi Lietuvos Muzikos Svetainė kaip tik galėjo sutalpinti senų ir naujai atvykusių lietuvių, vyrų, moterų ir vaikų, tūkstantinę klausytojų minią. Didžią daugumą publikos sudarė naujakuriai - tremtiniai.

Pirmą dalį programos atidarė Adv. St. Matas, amerikietis lietuvis, Philadelphia Lietuvos Bendruomenės pirmininkas. Po to pakvietė garbės prezidentumą amerikiečių, ukrainų, latvių estų ir rusų liuosų kazokų atstovus. Kun. Dr. Vitas Martusevičius, šv. Jurgio parapijos klebonas, pasakė invokaciją. Meno Ansamblio choras gieda "Marija, Marija", Amerikos ir Lietuvos himnai, sekla. "Dainos" choras, vedamas inž. Vlado Norkaus, dainuoja... puikiai. Tautinių atstovų sveikinimai. Kalba William J. Greene, Jr., narys Suv. Valstijų Kongreso. Lietuvių kalboj pirmininkavo prelatas kun. J. Balkūnas, Amerikos Lietuvos Bendruomenės, pirminkas, kuris savo oratorija ža vino susirinkusių žmonių masę čia pat tapo priimtas Amerikos Lietuvos Bendruomenės Philadelphia Apvinkės akto paskelbimas, po kuriuo kaltėtojas pirmas patsai pasirašė. Po juo sekė parašai organizatorių Bendruomenės ir kitų. Perskaityta adv. S. Manko angli kalba rezoliucija Lietuvos laisvinimo reikalui, kuri vienbalsiai susirinkusių buvo priimta, o jos nuorašai bus pasiūsti tinkamosna vietosna. Lietuvos laisvinimo reikalams suaukota \$2091.87.

Antra programos dalis susidėjo iš Meno. Perstatyta vieno veiksmo su prologu ir epilogu vaizdas iš kovos laikų už Lietuvos nepriklausomybę, kaip Lietuvos žmonės seni ir jauni, išgirdę, sutiko "šešioliktąjį Vasario", 1918, paskelbimo akta. Šis dramatiškas perstatymas nenoromis virkdino susirinkusių vietos lietuvių tūkstantinę minią. Tai dramai tinkamas dekoracijas pagamino dailininkė p-lė Smalytė ir skulp. Vaškis. Abi programo dalys užėmė net penkias valandas, kad ir ilgokai, bet minia susirinkusiųjų ramiai užsilakė ir atydziai išklausė programos eigą iki galo. Po to sekė bufeto atidarymas ir šokiai.

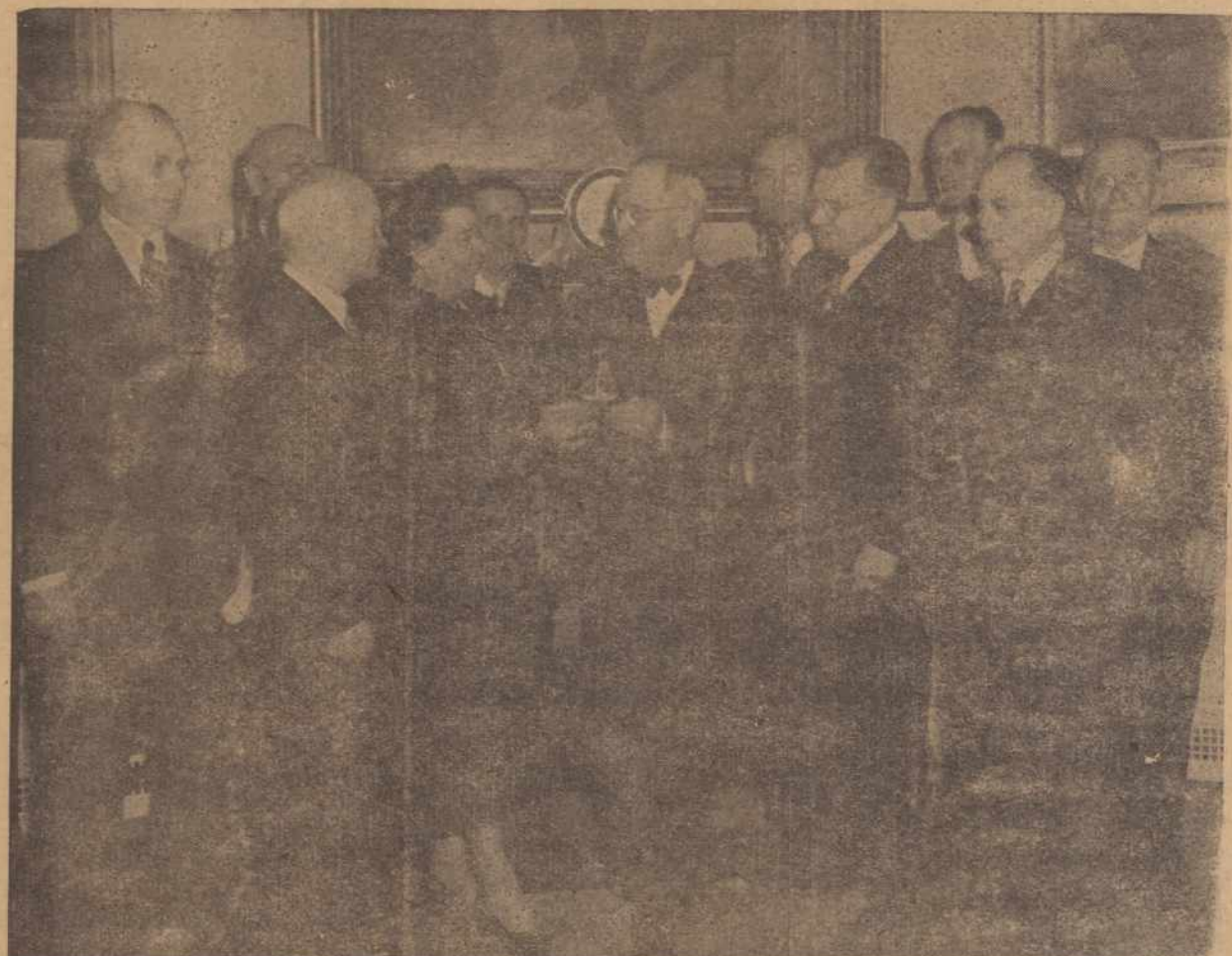
Kitas įspūdingas parengimas pas mus bus kovo 22 d. Lietuvos Muzijos Svetainėje, tai pirmu syk Philadelphia lietuviai turės progos išgirsti dainininkę Metropolitan Operos artistę, lietuvių ONA KASKAS. Jai koncertą ruošia MENO CENTRAS, Lietuvos Artistų Atstovybė. Koncertas bus šeštadienį 8-tą val. vakare. Bilietai su takais \$2.60 ir \$1.60. Visi renkimes koncerte būti ir as busiu. Reporteris

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. radio programą sekmdienį, kovo 2 per stotį WHEE, 1090 kil. (netoli WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekantis:

- 1—Falcons Radio Orkestra.
- 2—Dainos.
- 3—Kalbės Jonas Romanas iš So. Bostono, komandieris A. L. Stepono Dariaus Posto no. 371.
- 4—Kalbės ALT. Bostono Skyriaus pirmininkas Jonas Kasmaškas iš Roslindale.
- 5—Magdutės pasaka.

Po programos prašome parašyt laiškelį ar atvirutę į stotį WHITE, Lithuanian Program 25 Court St., Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes port išgirst, o biznio reikalais rašyti ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Vasario 16-tosios išvakarėse JAV Prezidentas Harry S. Truman specialioje audiencijoje Baltuosiuose Rūmuose priėmė Amerikos lietuvių delegaciją. Šia proga Prezidentui buvo įteiktas ALT Vykdomojo Komiteto paruoštas memorandumas ir iš Lietuvos pagrindžio gauta dovana — gintarinis laivelis, kaip ženklas Lietuvos žmonių dėkingumo Amerikos vyriausybei už radio transliacijų lietuvių kalba per Voice of America įvedimą.

Nuotraukoje — lietuvių delegacija pas Prezidentą, kuris drauge su Informacijos Centro vedėja p-le Marijona Kižyte laiko dovaną — gintarinį laivelį. Kiti delegacijos nariai iš kairės į dešinę: Wm. T. Kvetkas iš Wilkes Barre Pa., Dr. P. Grigaitis, ALT Sekretorius, iš Chicago, Ill.; už jo A. S. Trečiokas iš Newark, N. J., M. Vaidyla, ALT išdmininkas, iš Chicago, Ill., adv. J. J. Grigalys iš Boston, Mass., L. Šimutis, ALT Pirmininkas, iš Chicago, Ill., teisėjas Wm. F. Laukaitis iš Baltimore, Md., Povilas Dargis iš Pittsburgh, Pa., P. L. Pivaronas iš Pittsburgh, Pa.

HEAD NOISE MISERY?

Try this simple home treatment. Many people have written us that it brought them blessed relief from the miseries of Hard of Hearing and Head Noises due to catarh of the head. Many were past 70! For proof of these amazing results, write us today. Nothing to wear. Treatment used right in your own home — easy and simple.

SEND NOW FOR PROOF AND 30 DAY TRIAL OFFER

THE ELMO COMPANY
DEPT. No. 979
DAVENPORT, IOWA

AMERIKOS LIETUVIS
 The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
 Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: In U.S.	\$3.00	In Foreign Countries	\$4.00
Two Years Subscription	\$5.00	Two Years Subscription	\$6.00
One Half Year	\$2.00	One Half Year	\$3.00

Single Copies — 10 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvius savitinis laikraštis, išleista šeštadieniais leidėjamas
 Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata: S. V.	\$3.00	Užsienioose — Kanadoje	\$4.00
Dviem Metam	\$5.00	Dviem Metam	\$6.00
Pusai Metų	\$2.00	Pusai Metų	\$3.00

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. M. KLAUSUTIS

Mūsų Dienų Įvykiai

Baigiami Planai Europos Apjungimo, Karinių Ir Politinių Sutarčių Sudarymo Su Vokietija

KELIAS į naują pasaulinį karą patikrinimui taikos ir tvarios Eurazijos žemynė baigiamas statyti. Pastarieji susitarimai Londone trijų demokratijų ministrų su vakarinės Vokietijos premieru Adenauer ir vedamos derybos Lisbone kaip su pirštu rodo, kad visi keliai vakarinės Europos veda vakarų pasaulį į kovą su rytų pasauliu, kad jokios vilties nėra vakarų pasaulio vadams pasiekti taikos su rytų pasaulio kompartija ir agresingą Kremliaus valdovų politiką. **KARAS** o ne **TAIKA** dabarties laiko tapo kasdieniniu klausimu. Vakarų pasaulis ruošiasi apsigynimui, o rytų pasaulis puolimui.

Neužilgio matysime aktualėjimą karo pavojaus visame Eurazijos žemyne. Karo pailgumą derybos Korėjoje nežada karo pailgumą susitarimo, nes Kremliaus valdovų reikalavimai per šiaurės korėjiečių ir kiniečių vadų lūpas ryškūs: kiek Jungt. Tautų atstovai nusileidimų padarė Korėjoje pasiekimui karo pailgumą, visi nusileidimai nesustiprino vilčių pasiekti karo pailgumą. Priešingai, Kremliaus valdovų lūpomis kalbantieji korėjiečiai ir kiniečiai stato naujus reikalavimus Jungt. Tautų atstovams derybose. Tuom kartu Kinijos kompartijos vadai ir jų diriguojamos armijos ruošiasi prie naujų žygių kitose Azijos srityse. Taipgi, aišku, kad pailgumą traktavimu korėjiečiai ir kiniečiai išnaudoja progą stiprinimui savo karinių jėgų Korėjoje tikėdamiesi apgauti savo oponentus ir pasinaudoti apgaulyste, duoti didį jiems smūgį deryboms pailgumą nutrukus pavasario proga.

Vakarų pasaulio demokratijų vadų perymas didėja dėl to, kad vakarų pozicija labai silpna vakarų Europoje ir tolimuose rytuose. Greta to vakarų demokratijų vadai nenasiirina karui tinkamai. Tokia vakarų demokratijų padėtis versta verčia juos pataikauti jų buvusiems neprieteliamais — japonams ir vokiečiams. Padaryta taika su Japonija daliniai "sustiprino" vakarų pasaulio poziciją tolimuose rytuose, viltis yra, kad Japonija bus anglo-amerikonų talkininkė. Dabar tokios taikos siekiama su vakarų Vokietija žinoma, Vokietijos pozicija kitokia negu Japonijos geografiniu ir politiniu atžvilgiu. Tati taikoma Vokietijai taikos sąlyga kitokia negu japonams. Vokietija per pusę padalinta, dalis vokiečių krašto rusų valdoma, dalis vakarų demokratijų okupacijoj. Vokietijai pritaikyti tokias taikos sąlygas kaip Japonijai neįmanoma, todėl siekiama įtraukti vakarinę Vokietijos dalį į vakarų demokratiško pasaulio politinį orbitą nepatikrinant Vokietijai pilnutėlę taikos sąlygą, duodant ribotą savyvaldą ir administracines teises, integruoti vakarinės Vokietijos ekonominę ir politinę bei saugumo patikrinimo savyvaldą į vakarų Europos kraštų bendradarbiavimo ir pasirošimą apsigynimui prieš rytų pasaulio puolimą.

Šis planas vokiečiams iš pradžių buvo nepriimtinas, jie reikalavo daugiau teisių ir patikrinimo ateityje vokiečių kraštui visų teritorinių garantijų — nedrąskymo Vokietijos po būsimąjį karą, taipgi, jie reikalavo leisti jiems turėti savąją kariuomenę. Pagaliaus susitarta visais klausimais Londone prieš kelētą dieną, kad amerikiečiai, britai ir prancūzai sutinka patenkinti vokiečių reikalavimus su viena sąlyga, atseit, kad vokiečių mobilizuojama ir ginkluojama kariuomenė bus įjungiamą į vakarų demokratijų bendrąją kariuomenę, kad vokiečių kariuomenės dalinių — divizijų skaičius bus nustatats pagal vakarų demokratijų patvarkymą ir reikalavimą. Žodžiu, vokiečiai ginkluoti nebus savistovus ir bus vyriausiosios komandose trijų didžiųjų — JAV, Prancūzijos ir Britanijos karvėdžių. Adenauer sutiko su šiomis sąlygomis, grįžo į Bonn tikėdamas, kad jis laimėjo viską kas buvo galima ir norima išgauti iš buvusiųjų neprietelių! Adenauer ir visi vokiečiai šiandiena žino, kad jiems kitos išeities nėra, kad tikėtai su dabar gautais pažadais vakarų demokratijų vadų (o gal ir raštu, sutartimis? — aut.) jie pasieks ko nori — nedalinamos Vokietijos ir gražinamo militarizmo. O po karo jie galės sekmingiau savo teises ir teritorijas ginti negu dabar. Jei Hitleris ir jo kolegos būtų žinoję, kad Vokietiją laukia tokia ateitis, jie nebūtų darę savizudybę.

Ir Stalinas šiandiena rūpinasi, baisu ir jam darosi, nes jis mato, kad jo imperializmas tiktai laikinas, kad jo visi grobiai nebus amžini, kad Rusijos sienos nebus amžinos. Dabar jis supranta, kad jo apgaulybės politika nedavė jam amžinos garbės, kad Rusija vėl bus griauinama buvusiųjų jo kolegų ir talkininkų, kuriuos jis begėdiškai išnaudojo ir apgauldinėjo. Žodžiu, Stalino politika pasirodė nevalstybinga, labai bloga, tiek bloga kaip anglo-amerikonų vadų. Žodžiu, ateityje istorija pasakys kritiškai vertindama ne tiktai "minkštagalviškus" anglosaksus, bet ir "kieta-galvius" slavus. Štai kame glūdi ironija apsigynimo buvusiems garsiems trims didiesiems ir žmonijai Eurazijos žemyne, ateis laikas kuomet ir amerikoni su žrūnais savo vadų nevalstybingumą, nesigerės jų vidū ir užsienių politikos daviniais kaip gerėjosi Washingtono, Jeffersono, Lincolnio ir Jacksono vadovybe.

Karingieji vokiečiai ir japonai vėl triumfuos Eurazijos žemyne, o slavai ir anglosaksai su pavydu stebės, bet tylės, nes jie ateityje silpni bus, po trečiojo pasaulinio karo nepakaks jiems medžiaginių ir fizinių jėgų, jis bus dar labiau politiškai ir morališkai subankrutinę, skolose paskendę. O karai kaip buvo ir bus,

PASAULINĖ SPAUDA APIE DIDŽIUOSIUS ĮVYKIUS

Tuo metu, kai dalis pasaulinės spaudos įrodinėja, kad "1952 m. bus didelių staigmenų metai", betgi kita atsikerta, jog "net ir astrologiniai spėjimai" dar šiais metais nerodo karo. . . Tat esą aiškiai matyti ypač iš Churchillio, McCloy ir kt. pareiškimų, taip pat įvairių redaktorių išvėdžiojimų, pabrėžiančių, jog šiais metais tarptautinės padėties saugumui bus mažiau krizių nei seniau.

Trumano kalba, pasakyta Vašingtone kongresui pradėdant N. Metus, buvo ypač smarkiai nukreipta prieš bolševikus. Jo išryškintas Sovietų agresingumas ir kietai apsisakyta prieš raudonąjį imperializmą, grasiąntį visam laisvajam pasauliui. Trumanas teigia, jog Amerika ir toliau ginkluosis visu intensyvumu, kad tuo būdu galėtų tinkamai atremti dėl sovietų apsiginklavimo kylantį pavojų. JAV prezidentas pabrėžė, jog JAV santarvininkai ir draugai Europoje bus pirmoj eilėj stiprinami ir ginkluojami.

Vokiečių spauda ta proga, ypač ratifikavus Schumano planą nurodo, jog V. Europai apginkluoti skiriama 400 milijardų, o tik vienai Vokietijai — 100 milijardų. Genai apie Europos reikalus išmaną grįžo iš jos ir 125 JAV kongreso nariai, kurie su pasitenkinimu sutiko JT sesijos priimtą nutarimą, leidžiantį dabar prieš agresorių griebtis efektingesnių kolektyvinių pri-

emonių ir, prireikus, net panaudoti Atlanto pakto pajėgas. Komunistų agresingumui pavaizduoti griebiamasi per diskusijas net Lietuvos ir kt. pavergtų kraštų pavyzdžio, kad ir ginčuos, dėl Maroko ateities.

Pačių amerikiečių gyvenimas šiuo metu tam tikra prasme eina būsimųjų prezidento rinkimų ženkle. Respublikonai įstatė Taftą, taip pat stato savo kandidatūrą ir Staseną, kuris nepritaria jo ir Kennano amerikietinei politikai su Sovietais, reikalaujamas daugiau laisvių atskiroms tautoms. Jiem abiem žinomi ir lietuvių reikalai. Lietuvių bičiulis senatorius respubl. Henry Cabot Lodge jr. iš Bostono pasiūlė dar gen. Eisenhowerio kandidatūrą, prieš kurią nieko nesako net ir pats prezid. Trumanas. Tačiau Eisenhoweris dėl jos aiškias atsakymo dar nedavė, o tuo tarpu jis norėtų tebeiti toliau senąsias kario pareigas. Ne svetimi lietuvių reikalai ir jam. VLIKas dar 1945 mt. įteiktame savo memorandume išdėstė dabartiniam vyriausiajam Atlanto pakto valstybių ginkluotų pajėgų viršininkui lietuvių tautos padėtį ir dabartines aspiracijas. Per Trumano ir Churchillio pasitarimus, kaip praneša "Neue Zuricho Zeitung", buvo apimtas visų problemų su Sovietų Sąjunga kompleksas. Nuo pasimatymo su Stalinu minties betgi — bent tuo tarpu — atsisakya.

Siulo Poniai Rooseveltienei Pačiai Išgyventi Bolševkinę Prievartą

Kaip amerikiečių spauda praneša, sugrįžusi į JAV Kalėdų šventėms Mrs. E. Roosevelt, New Yorko aerodrome žurnalistas paklaustas ar JAV delegacija mano daryti kokių nors žygių dėl sovietų vykdomo pavergtose europiniuose kraštuose genocido, atsakė, jog bet koks žygis būtų bevertis, nes nesą įrodymų, kad Sovietai yra tikrai padarę jiems inkriminuojamusius nusikaltimus. Dėl tokio jos atsakymo, atspausdėjo didžiojo JAV spaudoj, nustebo ne vienas net ir iš pačių amerikiečių laikraštinių, o tremtinių ir mažumų spaudoj pasipylė dėl to griežčiausių protestų, įrodinėjančių, jog ir Višinskis negalėjęs geriau atsakyti. Egzil. veiksmų politika drauge reiškia nustebinimą, kaip ji iš viso gali ne tik taip kalbėti, bet ir būti JAV delegacijoje, kada tuo pačiu metu milijonai ištremtųjų kenčia ir žūsta priverčiamųjų darbų stovyklose Sov. Rusijoje, taip pat nuolatose eina nauji transportai į Sibirą. Ne vienas net pastebi, kad tokiems kalbėtojams, kaip Ponia Rooseveltienė, pirma reiktų patiems išgyventi visą Sovietų siaubą ir prievartavimus, o paskum tepamėgintų taip kalbėti.

Nuo kitų bendrų žygių tuo reikala neatsilieka ir mūsų tautiečiai. Jau VLIKo vadovybės paskelbtas Paryžiuj atsišaukimas sukėlė platų atgarsį, o tokie pareiškimai, kaip minimasis Ponia Rooseveltienės, visų akciją turi dar daugiau padidinti. ALTas tuo reikala ruošia memorandumą, reikalingų žygių imasi ir Laisvosios Europos Patariamoji Lietuvių Grupė. Prie VLIKo Paryžiuje genocido reikala pradėtos akcijos, kaip pranešė per savo centrinų organizacijų atstovus, taip pat dedasi latviai, lenkai ir vokiečių pabėgėliai. Šiuo metu renkami reikalingi efektyvūs įrodymai, akivaiz-

džiai paneigiantieji panašius pareiškimus, kurie visiems tremtiniams juo skaudesni, jei yra pareikšti tokio žmogaus. Ypač reikalingi šie duomenys ir ukrainiečių spauda.

Žinias apie vykdomas deportacijas skelbia net tolimiausių kraštų laikraščiai, pvz., Naujosios Zelandijos "The Press" atsispausdino iš Vašingtono gautą pranešimą apie ištremtus 3 milijonus europiečių, deja, tik vieną Ponia Rooseveltienė to nemato, nors anot laikraščio, tati tvirtina net pats buv. JAV valstybės psekretoris J. Grew, pažymėdamas, kad "tie duomenys nėra koks nors košmaras ar fikcija, bet tik pačių gryniausių faktų paskelbimas, ištikusį milijonus tokių žmogūbių, kaip ir mes patys". Tuos jo žodžius taip pat patvirtina daug pačių amerikiečių laikraščių.

—KANADOS spaudoj mums rūpimomis aktualijomis taip pat pasirodo būdingų pareiškimų. "The Trades and Labor Congress Journal" smarkiai pasisakė prieš dabartinę imigracijos politiką, siūlydamas ją šią žiemą visai sustabdyti, nes esą tūkstančiai bedarbių, iš atgabentų gruodžio mėn. latvių ne vienas negavęs darbo etc. Ateity imigracijos reikalus turėtų b?ti pavesta tvarkyti darbo ministerijai, kuri turėtų atsižvelgti į darbo rankų paklausą ir krašto ekon. planus. Tuo tarpu apie Kanados ateitį visai kitokios nuomonės pasirodė esąs opozicijos šulas G. Drew, kurio viešu pareiškimu Kanadoj yra pakankamai maisto 100 mil. gyventojų. Čia pirmūnai turi prieš akis tokią plačią dirvą, kaip kad Kolumbo ar Cartier laikais. Reikia tik sudaryti planą, išplėsti emigraciją, ypač geležies ir plieno gamybą, naujus piliečius aprūpinti butais.

niekas karų iš šio pasaulio nepašalins. Kaip nepašalina konfliktų šeimose, taip tautos konfliktai bus ateityje, juos laimės tie kurie bus gudresni. Ligi šiol anglosaksų "gudrybės" neišlaiko kritikos, todėl jie nuėjo į du pasaulinius karus tikslu patikrinti saugumą demokratijai, nueis į trečiąjį karą, bet saugumo demokratijai nepatikrins, nes jie pasirodė trumpakelniais blogais demokratais ir valstybininkais.

Europos Kariuomenės Klausimu

L. LYNAS

JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministrai posėdyje Londone, 1952 m. vasario mėn. 17 d., svarstė Europos armijos sukūrimą, kurioje turėtų dalyvauti ir Vokietija kaip pilnateisis narys.

Prieš tai V. Vokietija buvo pasisakiusi, kad leis pradėti organizuoti vokiškus dalinius Europos armijai, kada Vokietijai bus gražintos nepriklausomos valstybės teisės, kada ji bus laikoma lygi visur ir su visais. Ji reikalavo paleisti iš kalėjimų visus karo nusikaltėlius, kurie asmeniai nėra nusikaltimų padarę, o tik pildė teisėtus įsakymus.

Prancūzai iki šiol buvo priešingi vokiečių militarizmo atgavimui. Tačiau kada visas klausimas yra pastatytas ant kortos, tai dabar turės pasisakyti jau Prancūzijos Parlamentas. Reikia tikėtis, kad atsiras iš Pranc. Parlamento narių, blaiviau protaujančių, kurie parodys daugiau drąsos ir pareikš, kad laikas keisti pasenusį nusistatymą ir gelbėti ne tik Vakarų Europą nuo bolševikų gresmingo pavojaus, bet ir visą likusį laisvąjį pasaulį.

Kad Vokietija nėra įjungta į Atlanto pakto organizaciją ir vokiečių ginkluotos jėgos nėra organizuotos, yra Sovietų Rusijos politikos darbas. Ji savo tikslų siekdama nepagaili milijonų dolerių, panaudoja visas priemones laisvam pasauliui drumsti, demoralizuoti ir disorganizuoti, ir iki šiol savo tikslą pasiekdavo. Iki šiol Vakarų Europa nesuvienyta, Europos kariuomenė nesudaryta ir tuo labiau Vakarų Vokietijai neleistai organizuoti kariuomenės. O Rytų Vokietijoje, kuri yra Sovietų Rusijos valdomoje zonoje, rytos apginkluotos ir armijos paruoštos. Sov. Rusija turi tikslą — įnešti maišatį—suskilimą ir pagemžti visą Vakarų Vokietiją, iki Vakarų Vokietija nebėra neapginkluota. Ir tokį triukšą Sov. Rusija šiandieną pilnai gali padaryti, nes V. Vokietija teturi paprastą policiją tvarkai palaikyti viduje.

Tas Sov. Rusijos pavojus jau visiemis ryškėja. Jei prancūzų politikai ir toliau liks užsimerkę ir užsikimšę ausis, pasaulio laisvosios valstybės turėtų pasakyti: — gana. Atlanto pakto nariai su JAV priešakyje turėtų pasakyti, kad Prancūzija su "ligotais politikais ir neutralikais" palieka vieną tvarkytis kaip išmano, o Vokietiją apginkluoti ir įjungti į Atlanto pakta, tuoj samobilizuoti kariuomenę ir ją įtraukti į Europos kariuomenę, kuri įstengtų priešintis prieš baisųjį slobiną—bolševikinį pavojų. Kaip Prancūzija pasielgs — turės greit paaiškėti, nes sprendimo laikas jau priartėjo.

"Pirmasis Ilustruotas Pranešimas Apie Lietuvos Partizanus"

"Schwabische Illustrierte" vasario 9 d. leidiny paskelbė, kad jis yra pirmasis žurnalas, kuriam teko garbė duoti iliustracijomis pavaizduotą pranešimą pasauliui apie partizanų veikimą Lietuvoje. Jame smulkiai aprašoma, kaip į Vakarų per didžiausias kliūti prasimušę partizanų ryšininkai, atnešę šv. Tėvui Lietuvos tikinčiųjų laisvą ir naujausių akivaizdžių įrodymų apie krašte vykdomą terorą. Po kelių savaitų Laisvosios Lietuvos Respublikos pasiuntinybė Vašingtone įteikė JT gen. sekret. Trygve Lie memorandumą su prie jo pridėtais precis. duomenimis apie Lietuvą ir visą Pabaltijį nusiaubusius 6 išvežimų bangas. Tuo tarpu partizanai Butautas, Felikasas ir Krūmas prie Romintos paguldė galvas už savo šalies laisvę.—baigia reportažą P. Turakas. Reportažas pailiustruotas ryšininkų nuotrauka žygio metu, partizanų karininkų ir puskarininkų mokyklos, "miško brolių" nuotraukomis, prie nukankinto gyd. Gudnio lavono verkiančia jo žmona, Kaune veikusia "mirties cele", įgyjuojančiais į Kauną raudonarmiečiais, žygininkais, keliaujančiais lenkų partizanų rogėmis per Lenkų žemę, laisvės kovotojų valant partizanams kaimą. Tas foto reportažas sukėlė gyvą susidomėjimą ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp vokiečių.

Paskiausiai platų aprašymą apie Pabaltijio tautas "Der Monat" žurnale davė Czoslov Milosz, kurį šveicarų "Die Tat" net lietuviu paskelbė. Tuo tarpu lenkų tremtiniai aiškina, kad jis nesąs joks Oskaro Milašiaus giminaitis, bet tarnavęs lenkų (dabartinių varšuvinių) ambasadoj Paryžiuj kaip kultūrinis gy pasitraukė. Tame plačiame aprašyme, šalia kai kurių teisingų dalykų, pridėta daug fantazijos ir tokių dalykų, kuriuos taip gali vaizduotis nebet toks autorius, kaip minimasis C. Milosz, pvz., apie bolševikų įvykdytus "savanoriškus rinkimus", lietuvių ūkininko tariamą šykštumą ar turto grobstymą etc.

— Vasario 16 d. akto signataras prel. K. Šatlys savo 80 m. amžiaus sukakties proga gavo iš viso pasaulio lietuvių daug sveikinimų. Už VLIKo ir VT Pirmininko jam pasiūstą sveikinimą atsiuntė nuoširdžią padėką, drauge nupasakodamas ir savo dabartinę veiklą. Ryšium su sukaktimi buvo pakviestas kalbėti į Lugano radio stotį ir tarė savo samprotavimus apie pilietinės sąžinės kvotimą.

VITNAS iš jauniausių svečių Jungtinių Tautų Asemblėjū, Paryžiuj buvo šešių metų Adrian, rodomas su savo tėvu, Dr. Luis Padilla Nerva, Meksikos atstovu, Asemblėjo prezidentu.

ŠV. KAZIMIERAS

Lietuvos

Karalaitis ir Globėjas

1458 - 1484 - 1952 m.

Pasaulyje turbūt nesiras ne vieno krašto, tautos, iš kurių tarpo nebūtų kilęs vienas-kitas šventasis, ir tokie garbingi Sūnūs šalies yra jos viengenciams Skaisti pažiba, taipgi ir didis džiaugsmas Bažnyčios visos.

Kaip Palestina yra vadinama krikščionybės lopšys, Išganytojo žemė, Kaip Austrija, Ispanija, Italija, turi daug savo šventųjų, Arba Prancūzija yra pragarsėjusi Liurdo stebūklais garsiais, Taip ir mūsų Lietuva — turi savo Šv. Kazimierą ir Aušros Vartus.

Matyt jau buvo toks Marijos troškimas, ypač tokia Dievo valia, Kad atsikračius 1387 m. biaurios stambeldybės ir josios kriviadžių, O Lietuvoj sustiprėtų, bujotų - augtų prakilni Katalikybės dvasia, Tat ir siuntė jai garbingą Šv. Kazimierą, Lietuvos Karalaitį.

Prakilnis mūsų šventasis išvydo šį margaspalvį pasaulį 1458 m., spalio 3 d., Krakuvoj, iš šeimos prakilnių valdovų, Kurio tėvas buvo Kazimieras III, Lietuvos - Lenkijos karalius, O pamaldį jo motinėle — Austrijos gražuolė, Karalaitė Elzbieta.

Jis buvo 3-ias kūdikis iš 13 vaikučių karaliaus šeimoje, Jaunystėje pasižymėjo savo uoliu ir karštu pamaldumu, Ypač gerbė, mylėjo Viešpatį Jėzų švenčiausiam Sakramente, Taipgi ir Dangaus Karalienę Mariją Vilniaus Aušros Vartuose.

Augdamas labai tobulose savo gyvenimo palocių aplinkybėse, Vadovaujant dvasios vadui kanauminkui Jonui Dugošui, Jis stiprėjo kasdieną šventumo dvasioje ir kitose dorybėse, Ir tuomi žavėjo netik karališką dvarą, bet ir žmones vargdenius.

Nenuostabu tat . . . kad matome jį nakties vėluoju laiku Dažnai net ir basą, karštai besimeldžiant žiemos metu Prie durų uždarytos bažnyčios, arba slankiojant pamaldžiai Su maisto krepšiu, drabužių ir pinigų — tarpe beturčių, ligonių.

Vietoj karališko stalo skaniųjų valgių, gėrimų ir pramogų, Jis dažnai pasnikavo, nevalgė, marindavosi, atgailą darė, Kasdienis jo maistas buvo: daržovės, vaisiai, vanduo ir duona, O vietoj šilko, drabužių brangių — AŠUTINĖ dengė jo kūną.

Visa širdimi jis mylėjo vargdenius, ligonius, našlaičius, Nes juose visuose matė tikrąjį kentančio Kristaus paveikslą, Kiekvieną jų saldžiais žodžiais paguostavo, suramindavo, Užtat Vilniaus ir visos Lietuvos žmonės vadino jį Vargdienių Tėvu.

Didesnės meilės išreiškimui Marijai, jis pats yra parašęs Jos garbei garsiąją giesmę: "Omni die dic Mariae mea laudis anima" . . . — "Ir kasdieną mano siela teslovin' Tave, o Marija!", Kuri Lietuvoj ir Amerikoje lietuvių bažnyčiose yra giedoma.

Sykiu su karšta malda širdyje prie Jėzaus ir Marijos, Jis ypač brangino, mylėjo Nekaltybės - Skaistybės dorybę, Užtat ir paveikluose jį matome — "Besimeldžiantį prie Marijos Aušros Vartuose su lelija, rankose giesmę ir karaliaus karūną".

Jisai taip labai numylėjo Nekaltybės brangių turta, *zovana gar tarauo Jėzui ir Marijai, tat ir prieš savo mirtį, Gedytojų patiriamas apšvesti, tarė: "Geriau mirti, negu nekaltybę prarasti."*

Ir taip gražiausis Lietuvos Krašto Ziedas, nekaltybės pavyzdys, Sunkios ligos — džiovos ir asketinio gyvenimo sunkiai suvargintas, Paties išpranašautoje sau mirties valandoje, prispaudęs kryžių, rožančių Prie kritinės jamos, užmigo Viešpatyje 1484 m. kovo 4 d., Gardino mieste.

Taigi, vos pragyvenusio 25½ metų jaunystės amželio, Jo šventas kūnas ilsis saldžiai stikliniame grabe, Po Nekaltiausios Marijos altoriumi Katedros bažnyčios, Marmūro koplyčioj, amžinoj Lietuvos Sostinėj - Vilniuje!

Tuojuo po mirties pradėjo garsėti plačiai stebūklais didžiais: Gražindamas mirusiai mergaitei gyvybę, akliems - regėjimą, Kurtiesiems — girdėjimą, raišiesiems — visišką išgyjimą, Ir nuo daugelio nelaimių apsaugojęs: karo, maro, bado, ugnies.

Tūstanciais jo stebūklų čia galima būtų išskaitliuoti, Net ir Lietuvos istorija aiškiai pažymi tuos faktus garsius, Kuomet karuose su rūsais, totoriais, ypač teutonais - vokiečiais, Jisai pasirodęs debesyse prie Vorkslas upės pergale suteikė lietuviams.

Dėl jo visų geradarybių — stebūklų jis yra garbinamas plačiai Netik jo numylėtame, gimtame krašte brangioj Lietuvoj, Bet ir svetur — užsienyje gausios lietuvių išeivijos tarpe: Anglijoj, Argentinoj, Brazilioj, Kanadoj, ypač laisvoje Amerikoje.

Šioje prakilnioje Washingtono šalyje, Šv. Kazimieras užima Taipgi ir mūsų lietuvių tvirtovė — Šv. Kazimiero Seserų Vienuolynas.

Jo vardu yra pavadinta daug tėvynainių, bažnyčių, mokyklų, draugijų, Taipgi ir mūsų lietuvių tvirtovė — Šv. Kazimiero Vienuolynas.

Šiemet apvaikštant jo prakilniają ir brangiąją šventę, KOVO 4 DIENĄ ir prisiminus jo brangių pomirtinės 468 metus, Sykiu su Amerikoje "LIETUVOS VYČIAIS", kurių jis yra Globėjas, Dėkokiūm Augščiausiam karštai, kad Jis davė mums šv. Kazimierą.

Savo kūno, sielos, šeimos ir gyvenimo visuose reikaluose, Mes eikim nužemintai karštoje maldoje, viltinai prie Jo, Mūsų brangaus TĖVYNAINIO ir nėra mažiausios abejonės, Dievas mums viską suteiks . . . nes šv. Lietuvis danguje yra galingas.

Mes taipgi maldaukim jo stebūklingos ir greitos pagalbos, Vergijos atsikračius, Lietuvai atsteigt Laisvę, Nepriklausomybę, Gražint tikrą liuositybę mūsų tėveliams, broliams ir sesutėms, Taipgi ir kenčiantiems nekaltai lietuviams šaltame Sibire.

Tat, šv. Kazimierai, mūsų brangios tautos galingas Globėjau, Garbingiausias Lietuvi dangaus karalystėj pas Dievą ir Mariją, Maloniai išklausk mūsų maldavimų visų, troškimų karštų, Ir atėik su pagalba tikra prie kiekvieno į Tave.

Reikaluose širdingai besikreipiančio pasaulyje išblaškyto lietuvi, Juk ir Tu pats savo gimtąjį kraštą — Lietuvą ir visus lietuvius Taip karštai numylėjai ir tą meilę stebūklais įrodėi, kad net Vilniuje Pasirinkai pamirting sau vietą, kame buvai, esi ir būsi amžinai su mumis!

PADANGĖS ARAS. —

Šv. Kazimiero Dienoje, 1952 m.

Nebukit Baimingi Laikie Širdies Negalavimo

Karts nuo karto laikie persi-koperavimo laikie žmogaus širdies atakos, asmuo atsibun-dinėja rytmečiais su skausmais kojose, kai kada rankose ir pe-čiuose.

Ir tuojuas jie spėlioja, svajo-ja ar tas rišasi su jų širdimi... Riebiai rezultingos mintys esti išgastingai bauginančios, o vie-nintėlis persitikrinimas bus, tik iš sąžiningo ir gero gydytojo,

kuris sugrąžins arba subalan-suos minčių skraidimą. Surami-nimo suteikimu, užmuš tavo paties išsigalvojimus, vietoje abe-jonių suteiks pasitikėjimą turė-ti drasos ir atsparos.

Prie to, kiekvienas žmogus savo be pagrindo greitai susijau-dinimą (anxietį) turėtų igno-ruoti ir paimti tą faktą, kad muskoliniai skausmai, lengvi ar iš sąžiningo ir gero gydytojo,

ištyrinėti bent per keletą savaičių pabūnant lovoje ir po-rą trejetą mėnesių pabuvę ne-aktevingumo poilsyje.

Skaitytojui gal atrodys keista, bet atminti, kad įsibaimini-mas, krupčiojimas sukelia išsi-vaizdavimą, kuris tulą, gali su-jaudinti pavojingai ir sudrumsti nervų sistemą arba sulaužyti, suardyti nuotaiką, ramybę, silpninti stiprumą proto, kurie tuomet taip labai reikalinga atsparai, kai širdies audinėliai audinėliai "tissues" stengiasi

MUZIKA UŽIMA SVARBIAŲ VIETĄ AMERIKOS KULTUROJE

Rašo James Fassett: Director of Music, CBS Radio Network

Šis yra vienas iš straipsnių atsižymėjusių amerikiečių parašyti apie svarbus dalykus Amerikos gyvenime. Jie yra rašomi sąryšyje su "Laiškų iš Amerikos" vaju.

USSR nepalaujamai skleidžia melus, kad Amerika tikrai ne-kultūringa šalis. Ir daugelis žmonių šiapus Geležinės Uždan-gos taip pat galvoja, jau nekalt-bant apie pačius amerikiečius, kurie panašiai galvoja kada pri-simina vid-vakarų, pietus arba mažus miestelius bei kaimus. Ar žmonės kurie mėgsta gerą mu-ziką — simfoniją, operų, ope-rečių, kamerinių ansamblių ir chorų — nekultūringi žmonės? Pažiūrėkime kas darosi vid-va-ruose, pietuose arba Pennsyl-vanijos kaimuose, Coloradoj, šiaurvakaruose ir pietryčiuose?

1922 m. Columbus, Indiano (ne Columbus, Ohio), miestelis š devynių tūkstančių gyventojų, turėjo simfonijos orchestrą, ir šiandien tebeturi. Smuikinin-kas G. Chester Kitziger priver-ė visus savo mokinius studi-juoti simfoninę muziką. Ir šio miestelio gyventojai — ūkių centras, beveik be industrijų — ankė savo orkestros, iš 75 ar-ba 100 narių, koncertus. Pa-klusite to miestelio gyvento-jų ar jie nekultūringi.

Gadsen, Alabama valstijoje, no-rėjo turėti savo orchestrą. Kaip r Anniston, miestelis 30 mylių nuo Gadsen. Abu miesteliai su-ungė geriausius muzikantus ir steigė savo orchestrą. Šimet Gadsen yra orkestros namai, citą metų Annistonas. Žmonės mėgsta Schuberto, Mozarto ir Beethoven simfonijas.

Imkime North Carolina. Jos orkestras aplanko mažiausius kaimus ir miestelius. Vartoda-mi getonus ir raudonus auto-busus jį kalijauja net 8,000 my-lių per North Carolina, Tennes-see, Georgia ir Florida. Benja-min Swalin yra dirigentas. Ji aplanko bažnyčias, teatrus, base-bolės parkus, mokyklų auditori-jas. Vaikai nemokamai pasiklau-so. Praeities metais suvirš šim-tas tūkstančių vaikų lankė or-cestro koncertus, netik didži-ulių centrų vaikai, bet vaikučiai iš sunkiai prieinamų vietų. Jie mėgsta Haydn, Beethoven, Ra-vel, Moussorgsky, Kabalevsky, Percy Grainger, Eric Coates, Richard Strauss ir Richard Ro-gers kurinius.

JAV Laimėjo Čiuožimo Lenktynes Norvegijoje

OSLO, Norvegija. — Pirmą ir antrą vietą 500 metrų le-do čiuožimo lenktynėse žie-mos sporto olimpiadoj Nor-vegijoje laimėjo Amerikos sportininkai: Ken Henry iš Chicagos (43.2 sek.) ir Don McDermott iš Englewood (43.9).

Norvegas Helgesen, 500 metrų rekordinis čiuožikas (43.1 sek. 1948 m. St. Mor-ritz), šį kartą laimėjo 5 vie-tą.

— Taip dažnai ir pavergtoj Lietuvoj turimam sveikinti Sta-linui, kaip praneša "Giornale d'Italia", padaryta ryuium su sunku širdies priepuoliu opera-cija. Doktorai jam pataria Kremlui praleisti tik po kelias valandas į dieną.

visoms išgalėms susiadyti ir per save sugyti.

Padėkite savo širdims su ramu mu pasitikėjimu, gera viltimi, talkingomis mintimis susitaisy-ti ir susitvarkyti.

Atsarga, tikėjimas, viltis, ra-mumas, kantrybė, malonu-mas padės pasveikti ir dar ilgai pagyventi. A. J. Jokubaitis

IR PLATINKIT "AMERIKOS LIETUVI" SKAITYKIT

kas ketvirtadienio vakarą "jei-gu sniegas ir lietus juos nesu-laiko".

Arkansas Valley Colorado yra platus vaisių rajonas bet turi savo orchestrą. Ji sudaro asme-nys iš 10 įvairių vietų, kaikurie keliauja net 50 mylių iš La Jun-ta. Ir žmonės Beethoven, Mozart ir Hayden megėjai.

Bellingham, Washington valst-ijoje, turi tik 30,000 gyventojų bet turi savo miesto užlaikomą orchestrą, beną ir chorą.

Oak Ridge Tennessee valsti-joj. Vardas šio atminės energi-jos miestelio visur žinomas.

Waldo Cohn yra bio-chemikas yra prie Oak Ridge National la-boratorijų. Bet yra ir muzikan-tas. Jis yra dirigentas Oak Ridge Symphony Orchestro, ku-ris buvo narių pasilinksminimui įsteigtas. Orchestrą sudaro mokslininkai, mokytojai ir še-imininkės.

Pažiūrėkite į JAV žemėlapi, pasirinkite bet kurį šalies dalį—patyrinėkit, rasite kad tų vietų r ji keliauja net 40 mylių duoti žmonės mėgsta ir remia gerą koncertus. Orkestras susirenka

Springtime in Korea

IN THE STICKY, slippery, sucking mud of Springtime in Korea, men are still the most dependable supply carriers.

These American soldiers have learned to take advantage of native inventions to lighten their load. And they are carrying their burdens on Korean A-frames. This supply-transport detail, like so many of the jobs soldiers must do, is dull, plodding drudgery. But nevertheless it's an important part of their job for defense.

You're doing your part, too, when you buy United States Defense Bonds regularly. For with bonds and other forms of savings you are building a sturdy backlog of security for yourself and for your family. This helps build up and maintain a strong economy for America, to back up the military strength of which young soldiers like these are a part. And America must be strong, economically as well as militarily. For don't forget—peace is only for the strong!

If you are not now one of the 83,000,000 thrifty and patriotic Bond Buyers in America why not become one today? Make the investment that can mean security for your family, peace for your country, and safety for our men under arms. Start buying United States Defense Bonds—now!

The U. S. Defense Bonds you buy give you personal financial independence

Don't forget that bonds are now a better buy than ever. Because now every Series E Bond you own can automatically go on earning interest every year for 20 years from date of purchase instead of 10 as before! This means that the bond you bought for \$18.75 can return you not just \$25—but as much as \$33.33! A \$37.50 bond pays \$66.66. And so on. For your security, and your country's too, buy U. S. Defense Bonds now! Bankers recommend them as one of the safest forms of investment.

Peace is for the strong... Buy U.S. Defense Bonds regularly!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

AMERIKOS LIETUVIS

MENAS AMERIKOJE

Kartais kasdieniškausi, paprasčiausi dalykai tampa nepaprastai įdomūs. Kartais tokie dalykai, kurie mums yra tiek natūralūs ir būtini, jog jų mes visi neprisimename savo laiškuose, būna labai įdomūs mūsų prieteliams užsienyje.

Pavyzdžiui — mums tas taip įprasta, o žmonės kituose kraštuose kažin ką apie tai galvoja — yra domėjimasis menu Amerikoje. Europiečiai, jau seniai susidarę nuomonę, jog Jungtinėje Valstybėje žmonės tiek susirūpinę pinigų dirbimu, jog jie visi neturi laiko kultūrai; muzikai, tapybai ir literatūrai. Komunistų propaganda visoms keturiomis šia nuomonę pučia.

Dėlto rašydami laiškus užsieniečiams mes neturėtume jausti pareigą šią netikslią nuomonę atitaisyti. Ir labai paprastai. Tik papasakoti kaip didelį vaidmenį vaidina mūsų gyvenimą kultūrinės institucijos — taip vadinami "show", koncertai, radijo klausimasis ar televizijos programos stebėjimas. Šios temos prisiminimas mūsų laiškuose į užsienį, ar tai į Vakarų Europą ar už geležinės uždangos

yra labai reikalingas, kartu nepavojingas. Žinoma, Baltijos Valstybės neturėtų būti įtrauktos į "nepavojingą zoną", nes pats laišku iš Amerikos gavi-mas yra nusikaltimas okupantų sovietų saugumo organų aktyse.

Kiekviename mūsų miestelyje rasime viešąją biblioteką. Gi didesniųjų miestų, rasime ir gana turtingas svetimosios literatūros bibliotekų lentynas. Daugelyje jų randame specialius vaikų knygnešius, o taip pat plokštelių muzikos rinkinius — argi taip sunku būtų šitai konstatuoti mūsų laiškuose?

Daugelyje miestų, miestelių mes rasime kokį nors muziejų, o jei ne muziejų, tai vis kokį kampą kuriame būtų sukrauta vietos istoriją — liečių rinkiniai, informacija. Beveik visuose jų rasite taip plačiai amerikiečių lankomus dramos megėjų ratalius, visuomenininkų, kurie patiekia savo bendruomeni plačiai ir įvairią kultūrinių užsiėmimų programą.

Beveik visur, miestuose, miesteliuose ir net kaimuose jūs rasite įvairaus didumo bei pajėgumo orkestrus, chorus ir net

stygininkų kvartetus. Daug kur egzistuoja sambūriai, kurie rūpinasi žinomųjų artistų, ansamblių atsikvietimu į savąją vietovę.

Beveik viso mušiškos "high school" (vidurinėsios mokyklos) didžioji turėdamos savuosius pučiamuosius, styginius orkestrus, chorus ir dainininkus. Ir užsienyje gyvenę mūsų bičiuliai tikrai nustebtų sužinoję kad dauguma aštuonių-devynių metų susilaukę vaikų suteikiamos galimybės išmokyti groti mokyklos suteikiamais muzikos instrumentais.

Tose mokyklose ir tikroje meno pažinimui, jau nuo pat pradžių suteikiama labai daug dėmesio.

Amerikoje ypač galima pasididžiuoti būdais kuriais menas iš didžiųjų centrų pasiekia, kad ir tolimiausius krašto užkampius — radijas leidžia džiaugtis Metropolitan opera, WQXR klasišiniams koncertams. Daugiau kaip 15 milijonų amerikiečių atsidarę naujasis televizijos meno pasaulis. Plačiai po visą kraštą yra pasklidę knygų klubai, ir jų nešamas amerikiečių ir pasaulio literatūros pažinimas.

VĒLIAUSIAS 1952 FORDAS

Laiškų rašytojai lai prisimena šią pareigą — svetimtaučiams pateikti teisingą Amerikos kultūrinio gyvenimo vaizdą.

SKAITYKIT

IR PLATINKIT

"AMERIKOS LIETUVI"

ANTRASIS NOVELĖS KONKURSAS

Chicago Lietuvos Literatūros Draugija skelbia antrąjį novelės konkursą. Pirmojo sprendimas buvo paskelbtas praėjusiais metais.

1. Už geriausias noveles Chicago Lietuvos Literatūros Draugija skiria tris premijas: I—\$100.00, II—\$50.00, III—\$25.00.

2. Atsiųstasias noveles vertins šie teisėjai: prof. Mykolas Biržiška, poetas Antanas Rūkas, Dr. Petras Jonikas, rašytojas Antanas Tulys, mokytojas Domas Velička, mokytojas Matas Krikščiūnas ir mokytoja Sonė Pipiraitė. Vertintojų komisijai pirmininkaus Sonė Pipiraitė.

3. Premijuotas noveles Chicago Lietuvos Literatūros Draugija spausdins metraštyje ir kituose savo leidiniuose.

4. Konkurso teisingumui patikrinti novelės turi būti pasirašytos slapyvardžiu. Slapyvardis reikia užrašyti ant uždaro voko, kuriame turi būti tikrasis autoriaus vardas ir adresas.

5. Noveles reikia siųsti tokiu adresu: Chicago Lietuvos Literatūros Draugija, Antasis Novelės Konkursas, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois, USA.

6. Paskutinė diena novelėms įteikti: 1952 metų balandžio 30-oji.

CHICAGO LIETUVIŲ LITERATŪROS DR. J. A.

Nepriklausomoji Lietuva

Rašo A. USPENSKIS (Jau miręs)

— XXVII. —

Mano Tarnyba Šaulių Sąjungoj (1923 m.) Lietuvių ir Lenkų Partizanai. Klaipėdos Prijungimas. Lietuva Gauna Priėjimą Prie Jūros. Neumano ir Sasso Byla. Palangos Vasarvietė. Garsusis Paplūdimis Gintaras. Karo Sanatorija. Lietuvos Patriarchas. Doktoras Basanavičius. Maironis. Tumas — Vaižgantas.

Lietuva, prieš 2-jo Pasaulinio Karo pradžią jau turėjo virš 15 jūros laivų, kuriais uždirbdavo gana daug milijonų.

Per Klaipėdos uostą ėjo 85% viso Lietuvos eksporto, o pagal p. Vlado Jurinio statistinius apskaičiavimus (žiūr. "Žiburiai" 1946 m. 30/II.) ir apie 70% viso importo. Klaipėdoje susikonsolidavo: tekstilės pramonė, bekonų paruošimas, sviesto ir kiaušinių eksportas, miško pramonė ir pan.

Svetimieji laivai mokėjo uostui milijoninius mokesčius.

Prekybiniai Amerikos, Anglijos, Vokietijos, Belgijos, Danijos, Švedijos, Norvegijos, Estijos, Latvijos, Suomijos ir kitų kraštų laivai, sausakimšai užplūsdavo Klaipėdos uostą.

Apie 10 metų Lietuvos valstybės dalyje (Klaipėdos krašte) viešpatavo ramybė. Bet, jau 1934 m. "naciams" atėjus Vokietijoje į valdžią su jų iškeltoju šūkiu "Drang nach Osten!", prasidėjo Lietuvos nepriklausomybės griovimo darbas, ypač jos pajūrio dalyje — Klaipėdos krašte. Atrodė, kaip begali atsipirti mažoji Lietuva, galingai Vokietijai, prie kurios vairo jau atsistojo Hitleris. Taip galvojo tada ne tik užsienis, bet ir pačioj Lietuvoje buvo nemaža panašiai mąstančiųjų. Bet, stovėjusieji tuo laiku prie valstybinio vairo Lietuvos vyrai, jusdami pilną Lietuvos teisėtumą, nepabūgo likviduoti kenksmingus gajvalus, Klaipėdos krašto nuo Lietuvos atskyrimo iniciatorius, Neumaną ir Sassa, atiduoti karo teismui. Teismas juos griežtai nubaudė. Bejėgiam įsiutime tuomet Vokietija tylėjo, juk visa bylos eiga buvo cituojama visuose pasaulio dienraščiuose. Tuo būdu pirmasis vokiškųjų "nacių" veržimasis "Drang nach Osten" Europoje, buvo Lietuvių sustabdytas.

20-tam kilometre nuo Klaipėdos, randasi Lietuvos gydykla — kurortas PALANGA. Ten man teko praleisti dvejus vasaros atostogas, sveikatos patalsymui, Karininkų Sa-

natorijoje. Ši gydykla pagal švarumą ir didelį papildymą ir esančio jūros augaluose jodo, o pajūrio juostoje ultra violetinių spindulių veikimo, skaitoma pirmąja Europoje, pajūrio gydykla. Puikus parkas Birutės kalnas su graškščia koplytele jo viršūnėje (kunigaikščio Kęstučio su Birute susitikimo vietoje) ilgais jūros tiltas (mėgiamiausia vasarotojų pasivaikščiojimo vieta, pušyno alėjos pakrantėje ir daugybė puikių vasarnamių — vilų, įvairaus stiliaus, su gėlynais, sodnais ir teniso aikštelėmis, puošia gpdyklą.

Tiškevičiaus rūmų parke puiki Kristaus stovykla pasitinka tikinčiuosius, lyg laimindama jų poilsio vietą. Apie ją pasakojama štai kas: kai prasidėjusi rusų revoliucija (dar Car'o laikais vietiniai darbininkai ir ūkininkai (mažazemiai), bolševikų agitacijos paveikti, didžiule minia įsibrovė į parką tikslu apiplėšti grafą Tiškevičių — šio parko ir rūmų savininką. Bet, pamatę Viešpaties stovyklą, ištiestom rankom, lyg besiruošiančią juos apglėbti, jie sumišo, pasimetė ir sustojo. . . Nekurie puolė prieš stovyklą ant kelių ir . . . vietoj plėsti, minia susigėdinusi, kuždėdama maldas išsiskirstė.

Taip pasakojo man vietos gyventojai ši nuostabų įvyki.

Jūra po audros dažnai išmeta į krantą daug gintaro.

Palangoje buvo kelios gintaro išdirbinių dirbtuvės, gaminusios įvairius gražius daiktus, papuošalus, vidaus rinkai, o taipogi eksportui.

Parko kamputyje yra senas medis — lapinė, su stogu, grybo pavidalo, vasarotojų vadinama tiesiog "grybu". Ji išmarginta įvairių kalbų parašais įvairių tautybių žmonių vardais ir pavardėmis. Yra likęs ten ir mano parašas.

Nepaisant ramaus ir negilaus dugno, jū-

ra, dėl besimaudančių neatsargumo, kiekvieną vasarą pasiima vieną ar porą aukų.

Karininkų Sanatorija, skirta karininkams ir kareiviams invalidams, stovi puikiame pušyne. Gausus, sveikas, gardžiai pagamintas valgis (4 kart per dieną) ir medicinos pagalba, jos reikalingiems. Sanatorijos vedėjas Karo Ligoninės viršininkas — daktaras. Per vasarą sanatorijoje pasikeisdavo trys pamainos besiuksinčiųjų karininkų (po vieną mėnesį kiekvienas).

Kai aš atvažiavau Palangą pailsėti sanatorijoje, radau besiuksintį garbės svečią, Lietuvos atgimimo patriarchą, daktarą Joną Basanavičių (g. 1851. XI. 23, m. 1927. II. 16). Tai išmintingasis pranašas, atvedęs savo tautą į laisvės kelią, žmogus pasakęs: "Kaip aušrai auštant nyksta ant žemės nakties tamsybė, o, kad taip jau prašvistų Lietuvos dvasia!" (Aušros nr. 1). Generolas Nagevičius pristatydino mane d-ru ir aš retkarčiais, belaukdamas pietų ar vakarienės, turėdavau laimės, sanatorijos sodnelyje pasikalbėti su d-ru Basanavičiu. Pastebėjęs, jog esu lietuvių kalboje netvirtas, jis pats pradėjo kalbėtis su manim rusiškai. Daktaras labai domėjosi gduų sąjūdžiu Gardino krašte, apie kurį aš galėjau jam nemažai papasakoti. Jis dažnai prisimindavo šiu dviejų tautų istorinę draugystę.

Pasikalbėjimuose jaučiau šio, didžiai kultūringo žmogaus, žavią — kilnią dvasią — taip nuoširdžiai ir paprastai kalbėdavo jis su manim, nepaisant skiriančių mūsų tautybės, religijos ir kalbos.

Didžiausia pagarba ir rūpestingumu supo karininkiją brangų svečią. Prisimenu vieną jaudinantį įvyki. Sužinojusios, kad d-ras Basanavičius vasaroja Palangoje, Lietuvos mergaičių atstovės atvyko pasveikinti jį ir išteikti jam gėlių. Viena delegacijos narių, nepaprasto grožio mergina, buvo d-ru pristatyta, kaipo mergina, kurios atvaizdas puošė lietuviškus banknotus. Gražuolė pabučiavo patriarchui ranką, o jis pabučiavo ją į galvą. Kaip gaila, kad nebuvo dailininko, kuris būtų galėjęs įamžinti šį paveikslą. Kaip miela būdavo, nusimetus kasdienišką vargų ir rūpesčių našta, pailsėti sanatorijoje Palangoj. Pailsėti dvasia ir kūnu!

Besikaitindami saulėje nenutrūkstamai pasakodavom įvairius linksmus nuotykius,

istorijėles, anekdotus. Mankštai žaidavom kroatų. Pamenu, kartą mūsų žaidimus ilgai sekė garsusis Lietuvos dainius poetas J. Maironis.

Antrasis Lietuvos kurortas DRUSKININKAI, neteisėtai lenkų užgrobtas, taipogi žinomas Europoje kaip svarbi gydykla. Jis turi tris gerus radioaktyvius šaltinius, pušyną — parką, Nemuną ir Ratnyčelę, be to puikias apylinkes.

Trečias garsus Lietuvos kurortas, tai BIRŠTONAS — puikus poilsio kampelis vasarą. Nemunas, paplūdimis ir dvi puikiai įrengtos sanatorijos.

Lietuvos vyriausybė susirūpinusi darbininkų ir žemesnių valdininkų ir tarnautojų sveikatingumu, buvo įrengusi, per Ligonijų Kasas, gražiausią visame kurorte sanatoriją, kvepiančiam Birštono pušyne. Pačiam miestelyje, netoli Nemuno, gražios vilos, kuriose, už mažą atlyginimą, galima buvo gauti visą išlaikymą. Du mineralinio vandens šaltiniai parke, rytinis ir vakarinis koncertas, gera kavinė — restoranas, įvairių medžių parkas, su gražiomis alėjomis, geras susisiekimasis su pušynu, dengtais keltais, meškeriojimas, uogos, grybai. Visa tai viliodavo vasarotojus, net iš užsienio.

Bet tęsiu apie Palangą.

Dažnai karininkų sanatorijos sodelin atveždavo suparalizuotą (nevaldantį kojų) garsųjį kalbininką Jablonskį (g. 1860. XII. 30, m. 1930. 11. 23). Kiek tai jau nebėra gyvųjų tarpe tokių brangių ir garsių Lietuvos žmonių!

Mirė Lietuvos patriarchas dr. J. Basanavičius, kaip tik 16 vasario, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dienoje! Jis visas savo jėgas atidavė Tėvynei! Savo akimis regėjęs Tėvynės prisikėlimą, dėl kurio jis per visą savo amžių kovojo, jis mirdamas tikrai galėjo pasakyti "Šiandieną atleidi savo vergą pailsėti ramybėje, Viešpatie!"

Jo atmintį įamžino pastatydami Kauno Karo Muziejaus sodnelyje jam paminklą, o palaikus jo palaidojo Vilniuje, Rusų kapuose greta kitų kovotojų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Vilniuje tuo laiku šeiminkavo lenkai ir Lietuva, deja, negalėjo tinkamai pagerbti savo žymųjų vyrą.

(Bus daugiau)

TRUMPOS ŽINIOS MUSŲ KOLONIJOJ

— Povilas Trumppaitis, 10 metų lietuvis berniukas, kurs tragiškai mirė bežaisdamas vasario 22-trą d., palaidotas pirmadienį. Šv. Kazimiero bažnyčioje, 9-tą val. ryto, buvo atlaikytos mišios, kuriose dalyvavo Providence gatvės mokyklos 5-to skyriaus mokiniai, su kuriais velionis mokinosi, taipgi mokytojas ir mokyklos vedėjas. Laidotuvėse dalyvavo velionio giminės, motina, bet tėvas nespėjo atvažuoti iš tolimos Washington valstijos. Palaidotas šv. Jono kapuose.

— Laikė gavėnių, į Worcesterį atvyks Jo Ekscelencija vyskupas Vincentas Brizgys, kuris Aušros Vartų parapijoje praves rekolekcijas. Tai pirmas atsitikimas, kad vyskupas suteiktų worcesteriečiams tokį dvasinį atsinaujinimą.

— Vasario 26-tą d., Aušros Vartų parapijos salėje įvyko užgavėnių blynų vakaras, surengtas Aušros Vartų socialinio klubo, kuriam vadovauja pirm. Vincenta Kiečienė; sek. Antanina Sinkevičienė; vice-pirm. p. B. Šimkienė; rašt. p. Laužonienė; išd. Em. Jankauskienė; ir kitos. Šio vakaro pelnas buvo skirtas lietuviams tremtiniams esantiems Vokietijoje, džiovininkų senatorijose.

— Labai mažai Worcesterio ir Worcesterio apskrities žmonių pasinaudoja Dėdės Samo pakvietimu, 50 metų ar šenesnių prisirašyti prie piliečių. Prieš 17 mėnesių buvo duotas pakvietimas ir labai daug žmonių skubinosi pasinaudoti, nes pagal amendmentą, 1940 metų, 304 skyriaus, svetimšalis, kurs sulaukęs 50 metų, buvęs legališkas Suvienytų Valstijų gyventojas 20 metų, nors nemokėtu skaityti rašyti ar kalbėt angliskai, gali tapti piliečiu. Šie svetimšaliai vienok, turi žinoti pagrindiniai apie Suv. Valstijų teises, istoriją ir vyriausybę. Perkalbėtojas pagelbės, kada bus prisiekdinti piliečiais. Svetimšalis visitiek turi pasirašyti savo vardą kelis kartus prieš priėmimą į pilietystę. Šis pataisymas buvo priimtas rugsėjo 23-čią, 1950 metais delto kad didžiama svetimšalių yra tėvai veteranų 1-mame ar II-trame pasauliniame kare ir daug jų sūnų sužeisti ar žuvę šio krašto militariškoj tarnystėje.

— Dorata Ankštutis, dukterė Ievos Ankštutienės, nuo 25 Columbia gatvės kovo 1-mą dieną išvyksta į saulėtą Miami, Florida, kur atostogaus per visą kovo mėnesį. Dorata dirba Aukštame Teisme, ji yra Kriminalio Teismo sekretorė.

— Šv. Kazimiero svetainėje, vasario 17-tą, buvo patriotiška programa, kuri prasidėjo 4-tą val. po pietų. Kalbėjo svečias klnigas marionas iš Marianopolio kolegijos; kun. M. Tamulevičius; adv. Antanas Milleris. Kun. A. Petraitis šv. Kazimiero parapijos klebonas buvo programos vedėjas. Adv. A. Milleris, baigdamas savo kalbą perskaitė rezoliuciją, kurią dalyviai užgėrė vienbalsiai. Meninę dalį atliko Kauno Valstijos Operos solistas Ipolitas Nauragis; taipgi šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujant vargonininkui J. Žemaičiui. Aukų surinkta apie \$155.00. Visi dalyviai buvo patenkintokia patriotiška ir nuoširdžia lietuviška programa.

— Antradienį, vas. 26-tą, Lietuvos Vyčių 26-ta kuopa laikė susirinkimą. Po susirinkimo buvo parodyta Holy Cross kolegijos futbolo žaidimas su Bostono kolegija, filmos. Po to, visi nariai suėjo į kuopos "ramovę", kur gražiai ir smagiai prie užkandžių ir žaidimų praleido laiką.

DEMESIO!

Spektaklis "Aušros sūnūs", turėjęs įvykti šių metų kovo mėn. 2 dieną, Piliečių salėje, 12 Vernon st., del tam tikrų priežasčių nukeliamas į vėlesnę datą.

Tikras laikas bus paskelbtas vėliau.

SUSIRINKIMAS

Š. m. kovo mėn. 9 d. (sekm.) 4 val. p.p. Lietuvių Kluba salėje, 12 Vernon st. šaukiamas metinis ALT. Sąjungos Worc. sky.

SUSIRINKIMAS

Dienotvarkėje pranešimai iš Skyr. metinės veiklos, pranešimas apie įvykstantį kovo mėn. 1 d. ALT. Sąjungos Apygardos suvažiavimą Bostone.

Naujos Valdybos rinkimai ir aptarimas šių metų veiklos gairių.

Visus skyriaus narius būtinai kviečiame susirinkime dalyvauti ir savo patarimas prisidėti prie mūsų skyriaus veiklos sustiprinimo.

Valdyba

KVIEČIAME UŽSISAKYTI

Plačiausiai Amerikoje Skaitomą Laikraštį

"DARBINIŲKA"

Išėina du kartu savaitėje

buria aplink save daug bendradarbių. Visose pasaulio kraštuose turi savo korespondentus.

"DARBININKAS"

yra geriausiai informuotas pasaulio lietuvių laikraštis

Preneartos kaina metams:

- JAV \$5.00
- Brooklyn, N. Y. \$5.50
- Kanadoje \$5.50
- Užsienyje \$5.50
- Pusmečiui \$3.00

"Darbininkas" siunčiamas susipažinimui 2 savaites nemokamai.

"DARBININKAS"

680 BUSHWICK AVE.

BROOKLYN 21, N. Y.

Gardner, Mass.

Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimas

Šių metų kovo 23-čią dieną, buvo Gardner'į iškilmingai paminėta Vasario 16, Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių šventė. Parengimu rūpinosi vietinis lietuvis, Aleka Juška. Tai dienai pritaikintą paskaitą skaitė Albinas Gražulis, nušviesdamas išsamiai dabartinę Lietuvos padėtį bei Lietuvoj vykdomą genocidą ir mūsų kaipo amerikiečių pareigas kovoje del Lietuvos laisvės. Taip pat buvo duota šiek tiek ir Lietuvos istorinių vaizdėlių.

Meninę programą išpildė Worcesterio Tremtinių Rateljio choras, vadovaujant Z. Snarskiui; vyrų balsų kvartetas ir merginų balsų trio. Pastariesiems akompanavo p-lė Olga Keršytė. Taip pat pašoko ir tautiškus šokių, kuriuos paruošė p-lė Savickaitė. Minėjimas labai gerai pavyko. Be to buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Rep.

Lietuvos Vyčiai Pagerbs Šv. Kazimierą

Lietuvos Vyčių 116-ta kuopa pagerbimui savo patroną kovo 2-trą (sekmad.) priims komunią in korpore laike 9:30 val. mišijų, kurias atlaikys kun. Pius Dambrauskas. Pamokslą pasakys kun. Jonas C. Jutkevičius. Vėliavos nešėjai bus Raymond Daniel ir Algirdas Krasinskas. Po mišijų bus pusryčiai, laike kurių kalbės Jonas V. Ambrose, atletų direktorius Worcesterio viešų mokyklų ir WTAG radio stoties sportų direktorius. Kun. Konstantinas A. Vasys,

Boston, Mass.

Liet. Radio Korp. 18 metų sukaktuvių Koncerte, kuris įvyks sekmadienį, kovo 9, So. Boston High School Auditorijoje, Thomas Park, So. Bostone, kuriame dalyvaus pirmu kartu Bostone pagarsėjęs Lietuvos Operos Artistas Ipolitas Nauragis, ir operos artistė Barbara Draugelienė - Darlis, artistams akompanuos Jeronimas Kačinskas.

T. Babuškinaitės Baletui, kuris dalyvaus irgi šiame koncerte, akompanuos Valentina Minkienė.

Tikiėtus dabar galima pirkti Baltic Florists Gėlių ir Dovanų krautuvėj, So. Bostone, pas Vinčą Zinkevičių Brocktone, ir pas Juozapą Gudą Cambridge, Mass.

Rengėjai kviečia visus į šį meniškai daug žadantį koncertą.

— Prezidentas Trumanas ateinančią savaitę vyks poilsui į Key West, Fla., kur ketina išbūti apie 3 savaites.

Lietuvių Karo Veteranų Organizacija, Inc. Gaus Patalpas Nemokamai

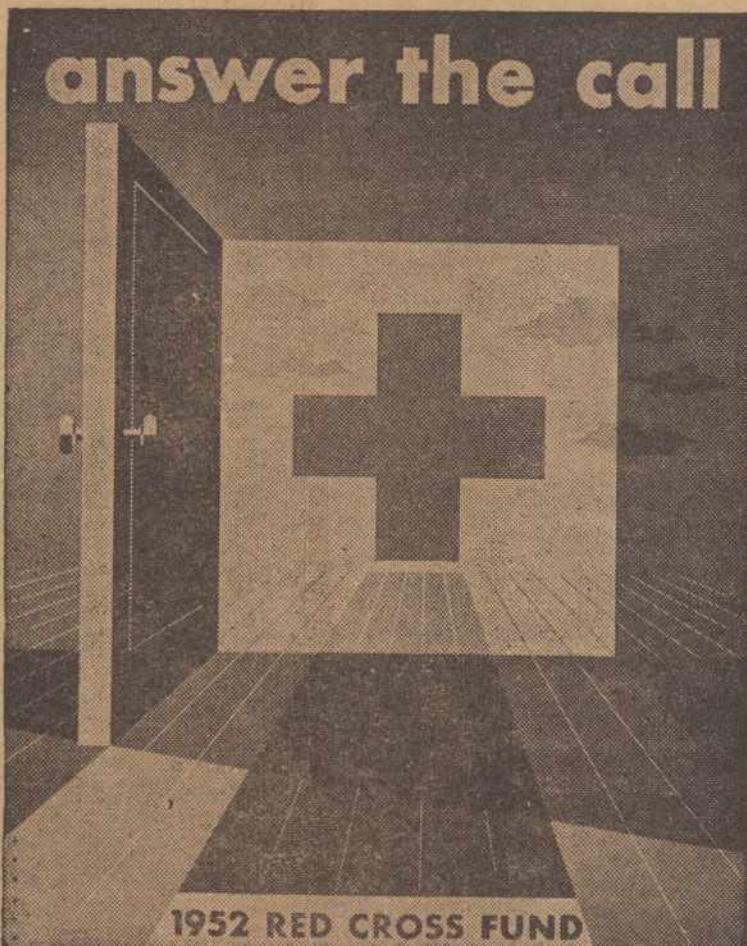
BOSTON, — Massachusetts valstijos Būtas užgėrė ir pasiuntė gubernatoriui bilių suteikiant miestams leidimą, kad Lietuvių Karo Veteranų organizacija gautų patalpas nemokamai. Per pusę valandos valstijos b'utas svarstė šį reikalą, gi už juos užstojo penki atstovai, kurie sakė, kad šioji veteranų grupė turėtų gauti tas pačias privilegijas kaip kitos veteranų grupės.

Skaitytojų Atyda

Šio laikraščio numeris 9-tas, 1952 m. Jeigu jūs prenumereta baigėsi šį mėnesį ar anksčiau malonėkite atsinaujinti.

Worcesterio Lietuvių Veteranų postas turi virš 200 narių, kiti postai randasi Bostone ir kitur šioje valstijoje. Atstovas Stanislovas G. Wondolowski, iš Worcesterio laike svarstymą sakė, kad šios veteranų rganizacijos ištikimi ir patriotingi nariai yra užsitarnavę gauti patalpas nemokamai. Worcesterio miestas turi užtektinai pinigų parūpinti patalpas.

Už bilių taipgi kalbėjo atstovas Robert Tivnan, atstovas John M. Shea, Thomas F. Farrell taipgi Joseph A. Aspero. Keli iš kitų miestų atstovai kalbėjo prieš, bet galutinai bilius perėjo vienbalsiai. Senatorius William D. Fleming, iš Worcesterio buvo biliaus perstatytojas.

PAREMKITE RAUDONĄ KRYŽIŲ

"Amerikos Lietuvis" 45-rių Metų Spaudos Darbo Sukakties Minėjimas

Š. m. kovo mėn. 16 d. 4 val. p. p. Lietuvių Kluba salėje, 12 Vernon St. rucšiamas "A.L." spaudos darbo 45-rių metų paminėjimas su literatūrine - meline programa.

Kitos Worcesterio lietuviškos organizacijos maloniai prašomos minėtu laiku, neruošti savo parengimų, bet savo dalyvavimu paremti "Am. Lietuvis" spaudos darbo sukaktį.

"A. L." per daug metų buvo jūsų talkininkas, toks bus jis jums ir toliau.

Savo sukakties minėjime "A. L." norėtų matyti visus savo skaitytojus kaip svečius.

Minėjimo programą ir kas ją išpildys paskelbsime vėliau.

"A. L." Redakcija ir Administracija

WORCESTERIO LIETUVIAI !

Remkite Modernišką Lietuvišką Vaistinę

IDEAL PHARMACY

29 KELLY SQUARE

WORCESTER, MASS.

Jei reikia vaistų, kreipkitės pas registruotą vaistininką, savininką VYTAAUTĄ SKRINSKĄ. Jis išpildo medikališkus daktarų receptus ir patarnauja visokiais sveikatos reikalais. Taipgi, vaistai yra pasiunčiami per paštą į kitus miestus. Be to, užlaiko geriausios rūšies kosmetikos, skutimosi reikmenų, knygų, laikraščių, filmų, sa dainių, šaltkošės, riešutų, cigarų, cigarečių ir skanių gėrimų.

LIETUVIS PAS LIETUVI

Kaip Atrodo Bremene

Buv. parein. stovykloj IRO jau baigia likviduoti ir savo turta ir įstaigas. Visi buv. tarnautojai atleisti, viską perima nauji, vokiečiai, o visas Bremeno perein. stovyklas—Nord Deutsche Lloyd b-vė, kuri stovyklas administruos, o nauja taryt. orja emigrantus tik pervežė į visas pasaulio šalis. Dabar ten emigrantų judėjimas sumažėjęs. Taip pat pablogėjo maistas, mašta šilima ir šviesa, visur, mat, taipoma. Del to vas. 3 d. Bremen-Lesum perein. stovykloj moterys, laukiančios transporto į Kanadą, kur dirba jau prieš kelis mėnesius ten išemigravę jų vyrai, sustreikavo. Streikas buvo rimtas ir visai pagrįstas, tat pripažino ir pačių vokiečių spauda Bremene. Streikas buvo baigtas pasirodymu naujo direktoriaus Haidelko, kuris pažadėjo pagerinti maistą ir pasirūpinti per Kanados konsulatų kad tės nelaimingos moterys su išalkusiais mažais vaikais būtų juo greičiau išplukdytos pas savo vyrus į Kanadą. Tarp streikuojančių buvo ir 13 lietuvių. Vokiečių administracijoj dirba ir Lietuvos vokiečiai Jost. buv. Lloyd b-vės direktorius Kaune, kuris laisvai kalba lietuviškai. Išvykus lenkų ir ukrainiečių dvasininkams, kol kas Bremene liko iš kapelionų tik vienas kun. V. Šarka, kuris žada ten palikti tol, kol bus emigruojančių DP. Jų paskutiniai transportai išeis, atrodo, kovo mėnesį. Vėliau kun. V. Šarka norėtų imtis studijų.

— SV. VINCENTO ligoninėje buvo gaisras tris kartus. Policija suėmė jaunuolį, kurs prisipažino uždegęs ligoninės virtuvę. Jis buvo pasiūstas į ligoninę ištirt proto sveikata.

Polcija Rado Nelegališką Lošimą Gayfair Užeigoj

Vasario 23-čią, Worcesterio policija suareštavo Gayfair užeigos 52 Grafton gat. savininkus už nelegališką lošimą ir suėmė įtaisyms. Užeigoj buvo naudotas telefonas ir policijai reikalavus jis buvo išimtas, nes buvo naudotas lošime. Policijos kapitonas Henry sakė, kad du pusininkai lietuviai pasidarydavo po šimtą dolerių pelno kasdien.

Pasaulio Lietuvių Archyvo Adresas

Pranešama, kad Pasaulio Lietuvių Archyvui skirtąją istorinę (archyvinę, bibliografinę ir muziejinę) medžiagą ar korespondenciją reikia siųsti Archyvo būstinės adresu, būtent:

Pasaulio Lietuvių Archyvas 2601 W. Marquette rd. Chicago 29, Ill., USA

Visais "EGLUTĖS" Administraciją liečiančiais reikalais, prašoma kreiptis šiuo nauju adresu:

"Eglutė"

I. C. Convent R. F. D. 2, Putnam, Conn.

DR. ANTHONY ARENT

LIETUVIS GYDYTOJAS Vidujinių Ligų Specialistas Valandos Pagal Susitarimą

OFISAS: 507 MAIN STREET Worcester, Mass.

PARK BLDG.

TEL. 7-2173. namai; TEL. 6-0671

Laidotuvių Patarnavimas

Žemiausios Kainos, Pradedant \$200.

MATHEW A. CINSKY

340 HARDING GATVĖS

TEL. 5-5898